

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2018-2021 d. 20-08-2019

Møtedato Tirsdag d. 20. august 2019 kl. 08:30

Møtested Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 2

Indholdsfortegnelse

Opfølgning på udmøntning af skatteprovenu 2019.....	3
Fastlæggelse af Børn- og Ungeudvalgets møder i 2020.....	11
Lukket: Prioritering af handlinger til den samlede plan for børn og unge i Vollsmose.....	13
Den sidste Vollsmoseplan.....	14
Forhøjelse af driftstilskud og bygningstilskud til de private institutioner.....	18
Tvangsanbringelser af spædbørn i perioden 2013-2018.....	27
Tilsyn på dagtilbudsområdet.....	30
Kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet.....	35
Sundt indeklima i fremtidens folkeskoler.....	43
Udfasning af midlertidige pavilloner på børn- og ungeområdet.....	45
Orientering om workshop vedr. Den sidste Vollsmoseplan.....	47
Aktuelle sager.....	48

Punkt 1: Opfølgning på udmøntning af skatteprovenu 2019

00.30.00-000-4-19

Resume

Til Budget 2017 ønskede et flertal i byrådet at hæve skatten med et procentpoint fra 24,5% til 25,5% - den såkaldte velfærdsprocent. Indtil videre er udskrivningsprocenten hævet med i alt 0,8 procentpoint.

Ved vedtagelsen af Budget 2018 blev det besluttet, at der til byrådet skal udarbejdes en årlig opfølgning på udmøntningen af skatteprovenu midlerne.

Til Budget 2019 var det ikke muligt at realisere ønsket om at hæve udskrivningsprocenten med yderligere 0,2 procentpoint. Opfølgningen i år omfatter derfor skattestigningen i Budget 2017 samt skattestigningen i Budget 2018 – i alt 0,8 procentpoint.

I forbindelse med udmøntningen af skatteprovenuet i budgetaftalerne for Budget 2017 og Budget 2018, er der for 2019 udarbejdet en opgørelse af antallet af ansættelser for hver enkelt fagafdeling. Samlet set er skatteprovenuet i de forskellige fagafdelinger anvendt til ansættelse af nye medarbejdere, sætte nuværende medarbejdere op i tid eller til at afværge afskedigelser. Ud fra opgørelserne fra fagafdelingerne, er der opnormeret og fastholdt medarbejdere, for hvad der svarer til 359 årsværk i Børn- og Ungeforvaltningen.

Nedenfor ses den forventede helårsvirkning (2019) ift. medarbejdere og årsværk i Børn- og Ungeforvaltningen. Medarbejdere i denne opgørelse, er et udtryk for det samlede antal medarbejdere, der er berørt af skatteprovenutildelingen. Antal medarbejdere er omregnet til årsværk på baggrund af faggruppernes respektive gennemsnitslønninger. Tabellen omfatter både nyansættelser, fastholdte medarbejdere, samt medarbejdere som er gået op i tid.

	Medarbejdere	Årsværk
Udsatte børn (2017)	12	12
En styrket dagpleje (2018)	11	7
De yngste børn (2017) & Styrkede daginstitutioner (2018)	435	176
Skolebørn (2017) & En folkeskole for alle (2018)	256	164
6.a + 6.b: Flere medarbejdere i folkeskolen & Inklusion af børn i udsatte positioner i almene folkeskoler (Skole)	230	143
6.c: Specialundervisningstilbud (Skole)	9	4
6.d: Børn i udsatte positioner i indskolingen (Sundhed og Forebyggelse)	12	12
6.e: Socialrådgivere tilknyttet skolerne (Familie og Velfærd)	4	4
6.f: Rådgivningsordning til familier med børn og unge med særlige behov (Familie og Velfærd)	1	1
I alt	714	359

Tabel 1: Opfølgning på skatteprovenu i 2019, antal berørte medarbejdere og årsværk i Børn- og Ungeforvaltningen

Effekt

Sagen er en opfølgning på udmøntningen af skatteprovenu midlerne og har derfor ingen konsekvenser for et eller flere af odensemålene.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender opfølgningen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Partierne bag Budget 2017 ønskede at hæve skatten med ét procentpoint fra 24,5% til 25,5% - den såkaldte velfærdsprocent.

Økonomi og indenrigsministeriet gav i 2017 Odense Kommune lov til at sætte udskrivningsprocenten op med et halvt procentpoint til 25%. Merindtægten blev fordelt ligeligt mellem fire kernevelfærdsområder: De yngste børn, skolebørn, udsatte børn samt ældre og mennesker med handicap. De ekstra skatteindtægter fra Budget 2017 skulle bruges på at afbøde tidligere besluttede besparelser og effektiviseringer, samt på at tilføre flere hænder til velfærdsområderne.

Til Budget 2018 blev udskrivningsprocenten hævet med yderligere 0,3 procentpoint til 25,3%. Med Budget 2018 blev skatteprovenuets igen målrettet kernevelfærden for børn, unge og ældre. En oversigt over de besluttede tiltag og de tilknyttede midler inden for Børn- og Ungeudvalgets område kan ses i tabellen herunder:

	Tiltag i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
1	De yngste børn (2017)	31,9	39,0	39,9	41,2	41,2
2	Skolebørn (2017)	31,9	39,0	39,9	41,2	41,2
3	Udsatte børn (2017)	31,9	39,0	39,9	41,2	41,2
4	En styrket dagpleje (2018)	-	3,0	3,0	3,0	3,0
5	Styrkede daginstitutioner (2018)	-	18,1	18,1	18,1	18,1
6	En folkeskole for alle (2018)	-	42,2	42,2	42,2	42,2

Tabel 2: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2017 og Budget 2018

Opfølgningen tager udgangspunkt i de tildelte midler fra skatteprovenu i 2017 og 2018, hvorfor der i denne opfølgning ikke ses på andre politiske beslutninger hvor der tilføres midler eller foretages reduktioner. De følgende afsnit beskriver hvorledes de politiske beslutninger er udmøntet (tabel 2), og hvilken betydning det har haft for antallet af medarbejdere.

1. De yngste børn (2017)

I Budget 2017 ønskede forligspartierne at stille stadigt bedre rammer til rådighed for medarbejdere i kommunens dagpleje, vuggestuer og børnehaver. Fokus var på de yngste børns udvikling og læring, som en nøgle til at kunne tiltrække og fastholde børnefamilier. Området og de ansatte skulle have et løft, der kunne være med til at sikre den høje kvalitet.

Med skatteprovenuets blev der i Budget 2017 afsat 31,9 mio. kr. stigende til 41,2 mio. kr. i 2020 til dagtilbudsområdet.

De yngste børn (2017) i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Udmøntning	31,9	39,0	39,9	41,2	41,2

Tabel 3: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2017 til ”de yngste børn”

2. Skolebørn (2017)

Forligspartierne bag Budget 2017 fremlagde ambitionen om, at alle skolebørn i Odense Kommune skal have en god skoletid med trivsel og læring. Forligspartierne anerkendte, at rammerne for skoleområdet skulle løftes, så der kunne komme flere dygtige medarbejdere på skolerne, for dermed at styrke de daglige rammer for skolebørnene.

Med skatteprovenuet blev der i Budget 2017 afsat 31,9 mio. kr. stigende til 41,2 mio. kr. i 2020 til skolerne.

Skolebørn (2017) i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Udmøntning	31,9	39,0	39,9	41,2	41,2
Restfinansiering af skolereformen	-4,8	-7,8	-7,8	-7,8	-7,8
Midler til skolebørnene	27,1	31,2	32,1	33,4	33,4

Tabel 4: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2017 til ”skolebørn”

Tabellen ovenfor viser hvorledes midlerne er udmøntet. Midlerne er dels anvendt til at dække restfinansieringen af folkeskolereformen, mens det resterende beløb er gået til ansættelse af flere medarbejdere, sætte medarbejdere op i tid eller fastholdelse af medarbejdere, som ellers ville have været afskediget. Da der i Budget 2018 blev afsat yderligere midler under tiltaget ”En folkeskole for alle”, er der under sidstnævnte tiltag lavet en samlet opgørelse over udmøntningen og betydningen heraf i forhold til ansættelse af medarbejdere på skolerne.

3. Udsatte børn (2017)

Budget 2017 satte fokus på de børn, hvis hverdag er præget af svigt, mangel på omsorg og misbrug. For forligspartierne var det afgørende med et fokus på tidligt at udvikle det enkelte barns kompetencer og evne til indlæring, samt at skabe bedre forudsætninger for, at flere kan bryde den sociale arv.

Med skatteprovenuet i 2017 blev der afsat 31,9 mio. kr. stigende til 41,2 mio. kr. i 2020 til udsatte børn. Midlerne blev udmøntet af Børn- og Ungeudvalget, som fik til opgave at udarbejde en plan for at realisere ambitionen.

Udsatte børn (2017) i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Udmøntning	31,9	39,0	39,9	41,2	41,2
Strukturelt underskud i Familie og Velfærd	-27,8	-27,8	-27,8	-27,8	-27,8
Midler til udsatte børn	4,1	11,2	12,1	13,4	13,4
Ændret udmøntning besluttet i Budget 2018					
Socialrådgivere	4,1	4,2	5,1	6,4	6,4
Plejefamilieindsatser		2,4	2,2	2,2	2,2
Imødegå ubalance i Familie og Velfærd		4,6	4,8	4,8	4,8
I alt	4,1	11,2	12,1	13,4	13,4

Tabel 5: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2017 til ”udsatte børn”

Børn- og Ungeudvalget besluttede den 8/11 2016, at midler fra skatteprovenu udmøntes til at imødegå de økonomiske udfordringer, der fortsat var indenfor udvalgsrammen og som i al væsentlighed vedrørte det strukturelle underskud i Familie og Velfærdsafdelingen og til ansættelse af flere medarbejdere. Underskuddet vedrørte primært anbringelsesudgifter, udgifter til forebyggende foranstaltninger, anbragte børns skolegang og særlige dagtilbud.

Med budgetaftalen for Budget 2018 blev forligspartierne enige om, at stigningen på 7 mio. kr. (Fra 4,1 mio. kr. fra 2017 til 11,2 mio. kr. i 2018) fra første halvdel af skatteprovenu skulle øremærkes til børn og unge i udsatte positioner igennem en styrkelse af socialpædagogiske indsatser og plejefamilieindsatser.

Udmøntningen på de 4,1 mio. kr. i 2017 kr. blev brugt til at ansætte 8 socialrådgivere i Børne- og Ungerådgivningen. I udgangen af 2018 blev det besluttet at nedjustere indsatsen med 4 socialrådgivere for at imødekomme den økonomiske ubalance i Børne- og Ungerådgivningen. Med de ekstra midler fra skatteprovenu har Børne- og Ungerådgivningen afværget afskedigelser af 4 socialrådgivere.

I 2018 blev der ansat 4 familieplejekonsulenter, som er med til at sikre en bedre kontakt til plejefamilierne.

Udover ansættelser er der afsat midler til fælles videreuddannelsesforløb, som har fokus på kompetenceudvikling af familieplejekonsulenter, rekrutteringstiltag, støtte til plejefamilierne, fastholdelse og supervision.

Børn- og Ungeudvalget besluttede den 14/11 2017, at de resterende 4,6 mio. kr. i 2017 og 4,8 kr. i overslagsårene øremærkes til at dække en del af ubalancen i budgettet til anbringelser til socialt udsatte børn og unge.

4. En styrket dagpleje (2018)

Med Budget 2018 ønskede forligspartierne at styrke det nære miljø i kommunens dagpleje ved at prioritere flere dagplejepædagoger, som kunne styrke det faglige miljø til gavn for både børn og voksne. Der blev afsat 3,0 mio. kr. fra 2018 og frem til flere dagplejepædagoger.

En styrket dagpleje (2018) i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Udmøntning	-	3,0	3,0	3,0	3,0

Tabel 6: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2018 til ”en styrket dagpleje”

En del af de 3 mio. kr. er anvendt til at opnormere dagplejepædagogernes tilsyn med privat pasning med et halvt årsværk. Dette skyldes blandt andet en stor stigning i antallet af indmeldte børn i privat pasning, samt et øget lovkrav til tilsynet med privat pasning.

Dagplejen har anvendt de resterende tildelte midler til ansættelse af 11 medarbejdere, svarende til 7 årsværk. Antallet af ansættelser dækker over nyansættelser (fuldtids- og deltidsansatte) samt nuværende medarbejdere, der er blevet sat op i tid.

5. Styrkede daginstitutioner (2018)

Forligspartierne ønskede i Budget 2018 at fortsætte vejen fra Budget 2017, ved igen at prioritere flere medarbejdere i kommunens daginstitutioner. Denne prioritering gav blandt andet bedre mulighed for at sætte ind i spidsbelastningsperioder, samt at styrke arbejdet med børnenes sprog. Der blev afsat 18,1 mio. kr. i 2018 og frem målrettet flere medarbejdere.

Styrkede daginstitutioner (2018) i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Udmøntning	-	18,1	18,1	18,1	18,1

Tabel 7: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2018 til ”styrkede daginstitutioner”

Daginstitutionerne er samlet set tildelt 62 mio. kr. Heraf udgør tildelingen fra skatteprovenuets to tiltag ”De Yngste børn” og ”Styrkede daginstitutioner” 57,6 mio. kr. Den resterende tildeling skyldes netto øgede indtægter fra forældrebetaling, som fratrækkes øgede udgifter til økonomiske fripladstilskud, søskendetilskud, samt øgede tilskud til private pasningsordninger, hvor tilskuddene beregnes på baggrund af de øgede budgetterede bruttodriftsudgifter på det kommunale område (Tildeling fra skatteprovenuet). Med tiltaget ”De yngste børn” er daginstitutionerne blevet tildelt yderligere 0,9 mio. kr. i 2019, grundet en stigende skatteprovenutildeling.

Daginstitutionerne anvendte de tildelte midler til flere medarbejdere i 2018. Flere medarbejdere er både et udtryk for nyansættelser og medarbejdere der sættes op i tid. Herudover anvendes en mindre del af midlerne til fastholdelse af medarbejdere, som ellers var blevet opsagt grundet faldende børnetal i nogle børnehuse og andre besparelser.

Daginstitutionerne har anvendt de tildelte midler til ansættelse af 396 medarbejdere, svarende til 160 årsværk. Den resterende del af de tildelte midler, er anvendt til fastholdelse af 39 medarbejdere, svarende til 16 årsværk.

Antallet af ansættelser dækker over nyansættelser (fuldtids- og deltidsansatte) samt nuværende medarbejdere der er blevet sat op i tid. Antallet af årsværk er beregnet på baggrund af de gennemsnitlige årlige lønudgifter pr. faggruppe.

Opnormeringen af medarbejdere gør det muligt at øge fokus på den tidlige indsats, dannelse og sprog, samt at skabe udviklende og trygge læringsmiljøer for børnene og et øget samarbejde med forældrene.

6. En folkeskole for alle (2018)

Med Budget 2018 blev der fra skatteprovenuet afsat 42,2 mio. kr. fra 2018 og frem målrettet flere medarbejdere i den odenseanske folkeskole ud fra nogle vedtagne fokuspunkter. Udvalget har fordelt midlerne til de vedtagne fokuspunkter under følgende overskrifter:

- Flere medarbejdere i folkeskolen
- Inklusion af børn i udsatte positioner i almene folkeskoler
- Specialundervisningstilbud
- Børn i udsatte positioner i indskolingen
- Socialrådgivere tilknyttet skolerne
- Rådgivningsordning til familier med børn og unge

Fordelingen af midlerne kan ses i nedenstående tabel:

En folkeskole for alle (2018) i mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Udmøntning	-	42,2	42,2	42,2	42,2
6.a: Flere medarbejdere i folkeskolen (Skole)		21,2	21,2	21,2	21,2
6.b: Inklusion af børn i udsatte positioner i almene folkeskoler (Skole)		9,9	9,9	9,9	9,9
6.c: Specialundervisningstilbud (Skole)		1,3	1,3	1,3	1,3
6.d: Børn i udsatte positioner i indskolingen (Sundhed og Forebyggelse)		7,0	7,0	7,0	7,0
6.e: Socialrådgivere tilknyttet skolerne (Familie og Velfærd)		2,0	2,0	2,0	2,0
6.f: Rådgivningsordning til familier med børn og unge med særlige behov (Familie og Velfærd)		0,8	0,8	0,8	0,8

Tabel 8: Udmøntning af skatteprovenu i Budget 2018 til ”en folkeskole for alle”

Skolerne har anvendt de tildelte midler i 2019 til flere medarbejdere. Flere medarbejdere er både et udtryk for nyansættelser og medarbejdere der sættes op i tid. Herudover anvendes en mindre del af midlerne til fastholdelse af medarbejdere. Fastholdelse af medarbejdere, er et udtryk for afværgede afskedigelser.

Med Budget 2019 udmøntes en række reduktioner af budgetterne, ligesom der for den enkelte skole kan være væsentlige ændringer i antallet af klasser mellem skoleårene. Grundet faldende elevtal i Odense Kommunes folkeskoler, er der til kommende skoleår 2019/2020 behov for 14 færre klasser, hvilket har betydet afskedigelser i seneste forflytelsesrunde. Disse afskedigelser er forbundet med en række øgede lønudgifter til feriegodtgørelse i 2019.

Nedenfor gennemgås de enkelte deltiltag, samt betydningen af disse.

6.a: Flere medarbejdere i folkeskolen (Skole)

De almene folkeskoler er med tiltaget ”Skolebørn” fra budgetforlig 2017 og ”En folkeskole for alle” fra budgetforlig 2018 i alt tildelt 53,3 mio. kr. til flere medarbejdere. Dermed er skolerne blevet tildelt yderligere 0,9 mio. kr. i 2019, grundet en stigende skatteprovenutildeling i tiltaget ”Skolebørn” fra budgetforlig 2017.

I 2019 forventer skolerne at have lønudgifter for 41 mio. kr. til medarbejdere ansat for de tildelte midler fra Budget 2017 og 2018. Skolerne har anvendt de tildelte midler til ansættelse af 128 medarbejdere, svarende til 110 årsværk. Den resterende del af de tildelte midler, er anvendt til fastholdelse af 102 medarbejdere, svarende til 33 årsværk.

Antallet af ansættelser dækker over nyansættelser (fuldtids- og deltidsansatte) samt nuværende medarbejdere der er blevet sat op i tid. Antallet af årsværk er beregnet på baggrund af de gennemsnitlige årlige lønudgifter pr. faggruppe.

6.b: Inklusion af børn i udsatte positioner i almene folkeskoler (Skole)

Med udmøntningen af skatteprovenuet fra Budget 2018 blev der tildelt 9,9 mio. kr. årligt til inklusion af børn i udsatte positioner i almene folkeskoler.

Tildelingen af de ekstra midler har for størstedelen af skolerne medført følgende:

- Trivsels- og undervisningstilbud for sårbare elever
- Diverse inklusionsindsatser
- Skolepædagoger ved elevernes overgange på skolen
- Pædagoger til varetagelse af 'flyverfunktion' ift. arbejdet med udsatte børn
- Inklusionspædagoger til ungemiljøet

6.c: Specialundervisningstilbud (Skole)

Med udmøntningen af skatteprovenuet fra Budget 2018 blev der tildelt 1,3 mio. kr. årligt til specialundervisningstilbud.

Specialskolerne har anvendt de tildelte midler til ansættelse af 3 medarbejdere, svarende til 2 årsværk. Antallet af ansættelser dækker over nyansættelser (fuldtids- og deltidsansatte) samt medarbejdere der er blevet sat op i tid. Den resterende del af de tildelte midler, er anvendt til fastholdelse af 6 medarbejdere, svarende til 2 årsværk. Antallet af årsværk er beregnet på baggrund af de gennemsnitlige lønudgifter pr. faggruppe i specialskolerne.

6.d: Børn i udsatte positioner i indskolingen (Sundhed og Forebyggelse)

Med udmøntningen af skatteprovenuet fra Budget 2018 blev der tildelt 7,0 mio. kr. årligt til børn i udsatte positioner i indskolingen.

Børn- og Ungeforvaltningen anvendte i 2018 de 7,0 mio. kr. til ansættelse af 1 tale/hørekonsulent, 2 familiebehandlere, 2 psykologer, 1 fysioterapeut, 3 sundhedsplejersker og 2 lærere. Herudover er 0,6 mio. kr. af midlerne anvendt til sundhedsfaglig støtte på Nørrebro skolen. Midlerne er anvendt til ansættelse af en sygeplejerske. Dette svarer til i alt 12 årsværk. Der blev afsat et lignende beløb til Enghaveskolen til frikøb af lærere.

Med ansættelse af de nye medarbejdere i 2018 og fastholdelse heraf i 2019, er der i højere grad end tidligere mulighed for at imødekomme behovet for den enkelte skole i forhold til børn i udsatte positioner i indskolingen.

6.e: Socialrådgivere tilknyttet skolerne (Familie og Velfærd)

Med udmøntningen af skatteprovenuet fra Budget 2018 blev der tildelt 2,0 mio. kr. årligt til at tilknytte socialrådgivere til skolerne.

Der er ansat 4 socialrådgivere i Vagt og Visitation i Børne- og Ungerådgivningen (BUR), svarende til 4 årsværk.

6.f: Rådgivningsordning til familier med børn og unge med særlige behov (Familie og Velfærd)

Med udmøntningen af skatteprovenuet fra Budget 2018 blev der tildelt 0,8 mio. kr. årligt til at etablere en rådgivningsordning til familier med børn og unge med særlige behov.

Der er ansat 1 forælderådgiver i Politik og Styring, svarende til 1 årsværk. De resterende midler er anvendt til afværgelse af afskedigelser af medarbejdere i Familie og Velfærdsafdelingen.

Økonomi

Denne sag er alene en opfølgningssag og har derfor ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 2: Fastlæggelse af Børn- og Ungeudvalgets møder i 2020

00.01.00-A00-253-19

Resume

Børn- og Ungeforvaltningen fremlægger forslag om, at der afholdes Børn- og Ungeudvalgsmøder i 2020 på følgende tirsdage kl. 8.30 medmindre andet er angivet.

Første halvår 2020:

Den 21/01 2020

Den 18/02 2020

Den 03/03 2020

Den 24/03 2020

Den 28/04 2020

Den 12/05 2020

Den 26/05 2020

Den 09/06 2020

Den 23/06 2020

Andet halvår 2020:

Den 18/08 2020

Den 01/09 2020

Den 22/09 2020

Den 06/10 2020

Den 27/10 2020

Den 10/11 2020

Den 24/11 2020

Den 08/12 2020, kl. 13.00

Udover de ordinære udvalgsmøder foreslås det, at udvalget drøfter eventuel deltagelse i KL's Børn & Unge Topmøde den 30-31/1 2020.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender forslag til mødeplan for 2020.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Der henvises til Sagsresuméet.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Kalender 2020 - 1 halvår

Kalender 2020 - 2 halvår

Punkt 3: Lukket: Prioritering af handlinger til den samlede plan for børn og unge i Vollsmose

00.00.00-P20-5-18

Punkt 4: Den sidste Vollsmoseplan

00.00.00-P20-5-18

Resume

I september 2018 lancerede Odense Byråd Den sidste Vollsmoseplan. En plan, der på sigt skal være med til at forandre Vollsmose fra en hård ghetto til en bydel som alle andre i Odense. Som en del af Den sidste Vollsmoseplan har byrådet valgt at sætte fokus på et opgør med parallelsamfund og mønsterbrud, der blandet andet skal sikre en bydel med mindre kriminalitet, skoler og dagtilbud i høj kvalitet, øget sundhed og et aktivt fritids- og kulturliv.

Som et led i Den sidste Vollsmoseplan har Odense Byråd bedt Børn- og Ungeudvalget udfærdige en samlet plan, der sikrer, at børn og unge i Vollsmose har samme muligheder som i resten af Odense. Planen skal tage højde for forandringer her og nu, men også i et 10-årigt perspektiv. Planen skal desuden vurdere effekten af brugen af eksisterende ressourcer.

Denne drøftelsesag indeholder sagen vedrørende skolestruktur.

I forbindelse med udvalgets drøftelse og prioritering den 4/6 2019 bad udvalget forvaltningen om yderligere at kvalificere mulighederne for en ny skolestruktur. Skoleafdelingen har siden udvalgs mødet arbejdet med yderligere beskrivelser, herunder afklaringer med Undervisningsministeriet.

INDSTILING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter mulighederne for at ændre på skolestrukturen, med henblik på prioritering til den samlede plan for børn og unge i Vollsmose.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

I september 2018 lancerede Odense Byråd 'Den sidste Vollsmoseplan'. Planen indeholder ambitiøse mål for skoleområdet, og forvaltningen har i det fremlagte idékatalog givet flere faglige bud på, hvordan målene nås. En ændring af skolestrukturen er et fagligt bud på, hvordan børn og unge fra Vollsmose i højere grad fordeles mellem de øvrige skoler med henblik på at sænke andelen af to-sprogede elever på skolerne ligesom en ændring af skolestrukturen kan være en løsning på det faldende elevtal i Vollsmose grundet genhusning og faldende børnetal.

I forbindelse med Børn- og Ungeudvalgets drøftelser af skolestrukturen i Vollsmose den 4/6 2019 blev forvaltningen bedt om at undersøge og beskrive følgende nærmere:

1. muligheden for at ændre på kriterierne for frit skolevalg i Odense
2. muligheden for dispensation ift. lovgivningens definition af at et skoledistrikt skal være et fysisk sammenhængende område
3. hvorvidt det ville være muligt at samle eleverne fra begge skoledistrikter i Vollsmose på Abildgårdskolen.

1. Frit skolevalg

Siden 2005 har der været frit skolevalg. Det betyder, at hvis forældre ikke ønsker, at deres barn skal gå på den distriktsskole, hvor barnet er garanteret en plads, så kan de søge om plads på en anden skole efter eget valg. Barnet kan kun optages på den valgte skole, hvis der er plads, og hvis skolen har et relevant undervisningstilbud til eleven.

Det er Kommunalbestyrelsen, der fastsætter retningslinjer for, hvordan optagelsen skal foregå, når der er flere ansøgere end pladser på en given skole. Sådanne retningslinjer skal bygge på objektive kriterier som f.eks. afstands- og søskendekriterier mv. Ud fra retningslinjerne træffes der afgørelse om, i hvilken prioriteret rækkefølge eleverne optages på den ønskede skole.

Gældende kriterier for frit skolevalg i Odense

Hvis det som nævnt ovenfor ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse på anden skole end distriktsskolen, sker optagelsen efter nedenstående kriterier:

1. Elever, der bor i Odense Kommune, optages før elever uden for kommunen
2. Elever med søskende på skolen optages før elever uden søskende på skolen
3. Elever med kort afstand til skolen optages før elever med længere afstand til skolen

I tilfælde af sammenfald af ovenstående kriterier foretages lodtrækning

Forslag til nye kriterier for frit skolevalg i Odense

Ud fra et ønske om at få flere forældre i Vollsmose til frivilligt at vælge en skole uden for bydelen og dermed få spredt flere elever til resten af byen, undersøges det, hvorvidt det er muligt at justere kriterierne for frit skolevalg i Odense. Overvejelserne går blandt andet på at inddrage 'postnummer' og 'etnicitet' som kriterier. Ift. kriteriet om etnicitet har dette tidligere været anvendt som kriterie i Odense. I 2008 besluttede et politisk flertal at lade etnicitet være et af de kriterier, de ledige pladser bliver fordelt efter i forbindelse med det frie skolevalg. I 2014 besluttede Børn- og Ungeudvalget at lade etnicitetskriteriet udgå.

Børn- og Ungeforvaltningen har været i dialog med Undervisningsministeriet ift. muligheden for at justere kriterierne for frit skolevalg i Odense. Undervisningsministeriet vurderer, at etnicitet og postnummer ligger uden for rammerne af, hvad der definerer et objektive kriterie jf. lovgivningen.

2. Skoledistrikter

Børn- og Ungeudvalget udtrykte ønske om at afsøge muligheden for dispensation fra reglen om, at et skoledistrikt skal være et geografisk afgrænset og sammenhængende område, og i stedet lade børn og unge fra Vollsmose høre til andre skoledistrikter i kommunen. Det kunne eksempelvis betyde, at Bøgeparken fx hørte til skoledistriktet i Hunderupskolen og Fyrreparken hørte til skoledistriktet i Tingløkke etc.

Børn- og Ungeforvaltningen har været i dialog med Undervisningsministeriet ift. afklaring af, hvordan et skoledistrikt må inddeles. Undervisningsministeriet oplyser, at et skoledistrikt skal være et geografisk afgrænset og sammenhængende område.

Skoledistrikterne i Vollsmose må gerne nedlægges, men børnene skal i stedet tilbydes et nyt skoledistrikt, der grænser op til deres boligområde.

I stedet kunne en mulig løsning være en ny skolestruktur for hele byen. Nuværende skoledistrikter skulle i så fald ophæves, og i stedet skulle byen inddeles i fx fire store skoledistrikter med mulighed for at sammensætte elevgrundlaget, så fordelingen af elever i højere grad afspejler den etniske sammensætning i kommunen generelt.

En anden mulighed kunne være en politisk ansøgning til undervisningsministeren om dispensation fra gældende lovgivning set i lyset af kravene i ny Ghettelov samt 'Den sidste Vollsmoseplan'.

3. Sammenlægning af skoledistrikter i Vollsmose

Begge skoler i Vollsmose har de seneste år haft et faldende elevtal, og der er derfor et ønske om at undersøge om alle elever fra henholdsvis H.C. Andersenskolen og Abildgårdskolen - nu eller på et senere tidspunkt kan samles på Abildgårdskolen.

Samtidig har ministeriet trukket deres tilskud til den muslimske privatskole Roser Skolen pr. 1/7 2019. Eleverne fra Roser Skolen skal derfor tilbydes et nyt skoletilbud efter sommerferien. 118 af Roser Skolens 134 elever er bosiddende i Vollsmose og hører derfor til Abildgårdskolen eller H.C. Andersensskolens skoledistrikter. På nuværende tidspunkt er der indskrevet 9 af Roser Skolens elever på skolerne i Vollsmose. Der er fortsat 75 af Roserskolens 134 elever, der ikke har skrevet sig op til et skoletilbud, hvoraf de 64 hører til skolerne i Vollsmose. Forvaltningen afventer den endelige fordeling af eleverne.

Som elevtallet ser ud på nuværende tidspunkt, kan alle elever ikke være på Abildgårdskolen. Abildgårdskolen har i dag 416 elever fordelt på 22 klasser, H.C. Andersenskolen har 305 elever fordelt på 20 klasser. Dertil kommer Roser Skolens elever, som vil fordele sig fra 0.-9. klassestrin. Selvom der ved en sammenlægning kan lægges klasser sammen, så vil der skulle oprettes i alt 32 klasser, hvis H.C. Andersenskolen og Abildgårdskolen lægges sammen. Hvis børnene fra Roser Skolen vælger at gå i skole i Vollsmose, kan der være behov for at oprette flere klasser.

Abildgårdskolen er oprindelig bygget som en tresporet skole. Bygningsmæssigt har den derfor haft kapacitet til ca. 750 elever. Gennem årene er flere lokaler lavet om til faglokaler, forberedelsesrum mv., som følge af ændrede krav, og skolen kan derfor ikke rumme samme antal elever, som dengang den blev bygget.

Vollsmose står overfor en betydelig nedrivningsproces i de kommende år. Det betyder, at en del af de elever, der i dag går i skole på henholdsvis H.C. Andersenskolen, Abildgårdskolen og Roser Skolen vil blive genhuset et andet sted i byen. Det vil få betydning for elevtallet på skolerne.

I tillæg til dette viser de nyeste prognoser, at børnetallet vil falde markant i Vollsmose. Allerede for skoleåret 20/21 forventes det, at der skal oprettes 3 klasser færre på begge skoler.

Hvor stor betydning genhusningen får for antallet af børn i området er vanskeligt at forudse, ligesom prognoserne er forbundet med en vis usikkerhed. Sammenhængen mellem antallet af boliger, der rives ned/reoveres og antallet af børn, der bor i dem, kendes endnu ikke. I tillæg til dette, kendes planerne for genhusning heller ikke før om ca. et år.

Det antages, at der ikke vil være en 1:1 udflytning af berørte familier og de familier, der genhuses udenfor Vollsmose, da en del familier vil blive genhust i Vollsmose. Ligeledes er det heller ikke ensbetydende med, at børnene forlader skolen, selvom de genhuses uden for skoledistrikterne. Børnene er givet en rettighed til at fortsætte deres skolegang på distriktsskolen, desuagtet at de undervejs i deres skolegang fraflytter distriktet.

Ny skolestruktur i takt med bydelens transformation

Som elevtallet er i dag, vil det ikke være muligt at samle alle elever i Vollsmose på en skole. En anbefaling kunne derfor være, at skolestrukturen i de næste ti år ændrer sig i takt med bydelens transformation.

Fase 1: Det kunne betyde, at der frem til skoleåret 21/22 var to skoler i Vollsmose, som vi kender dem i dag.

Fase 2: I 2021/22, hvor nedrivningen er godt i gang, og hvor ca. 500 familier er genhuset eller på vej til at blive det, og hvor prognoserne melder om 9 færre klasser på skolerne, kunne der ske en sammenlægning af de to skoler, vi kender i dag. Et scenarie kunne være at lukke H.C. Andersenskolen og samle alle elever på Abildgårdskolen.

Fase 3: I 2025/2026 er de sidste boliger revet ned. Samtidig melder prognoserne om ca. 13 klasser færre i Vollsmose – svarende til ca. 325 elever færre end i dag. Dertil skal lægges de elever, der er flyttet til en anden del af byen og har valgt en anden skole.

Det er vanskeligt at vurdere, hvor mange elever, der på det tidspunkt skal tilbydes et skoletilbud i Vollsmose, og det anbefales derfor, at det til den tid vurderes, om det kan svare sig at opretholde et skoletilbud fra 0.-9. klasse i Vollsmose. En løsning kunne være at omdanne skolen i Vollsmose til en børneskole med de faglige fordele, der er forbundet dermed og tilbyde de ældre elever et skoletilbud i et attraktivt ungemiljø i et skoledistrikt nær Vollsmose.

Fase 4: I 2030 er bydelens transformation tilendebragt og elevgrundlaget må formodes at være kendt og mere præcist her. På baggrund af elevtal og familiernes behov kan det vurderes, om der er behov for at genåbne en ny ungeskole med en attraktiv profil for byens unge både i og uden for Vollsmose.

Økonomi

Forvaltningen har ikke foretaget nye økonomiske beregninger. Det vil sige, at de økonomiske beregninger, som indgik i drøftelsen den 4/6 2019, er uændrede. Når udvalget har foretaget sin endelige prioritering, vil forvaltningen foretage nye beregninger i samarbejde med By- og kulturforvaltningen, som påviser de økonomiske konsekvenser på baggrund heraf.

Sammenlægningen af to skoler vil betyde større udgifter til anlæg i forbindelse med genetablering af klasseværelser og forberedelsesfaciliteter, ligesom der vil være udgifter forbundet med at skabe én ny skolekultur. Der vil samtidig kunne spares på udgifter til ledelse, ligesom der eventuelt også kan findes midler på optimering af klassedannelsen.

Hvis de ældste elever på et senere tidspunkt skal tilbydes et skoletilbud udenfor Vollsmose, må der forventes anlægsudgifter til etablering af attraktive ungemiljøer på en eller flere andre skoler, ligesom der vil være en udgift til befordring.

De økonomiske omkostninger afhænger af de endelige prioriteringer af initiativerne, lige såvel som den samlede finansiering skal ses i forbindelse med den samlede plan for Vollsmose og er derfor endnu ikke fastlagt.

Punkt 5: Forhøjelse af driftstilskud og bygningstilskud til de private institutioner

28.00.00-000-1-19

Resume

På byrådsmødet den 23/1 2019 foreslog partiet Venstre, at kommunen forhøjer sit driftstilskud til småbørnspladser i private daginstitutioner, og at kommunen ligeledes forhøjer sit bygningstilskud til private daginstitutioner.

På baggrund af forslaget oversendte byrådet sagen til behandling i Børn- og Ungeudvalget og bad Børn- og Ungeforvaltningen udarbejde en sag, der belyser alle relevante aspekter af forslaget samt komme med anbefalinger vedrørende forslaget.

En imødekomme af Venstres forslag vil medføre at kommunen ville skulle øge sit samlede tilskud til de private institutioner med 4,7 mio. kr. årligt for det nuværende antal pladser. Hvis forslaget medfører, at der etableres og besættes nye pladser i private institutioner, vil tilskuddet stige tilsvarende.

Grundet den merudgift, som forslaget vil afstedkomme og det faktum, at lovgivningen ikke giver kommunen anvisningsret til de private dagtilbud, er det Børn- og Ungeforvaltningens anbefaling, at den nuværende praksis ikke ændres.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

På byrådsmødet den 23/1 2019 foreslog partiet Venstre

1. At "driftstilskuddet" til småbørnspladser i de private daginstitutioner øges, så tilskuddet alene baseres på udgifterne til en alderssvarende kommunal daginstitution - og ikke som nu baseret på de gennemsnitlige kommunale udgifter til dagpleje og daginstitutioner.

2. At "bygningstilskuddet" til private daginstitutioner øges og i fremtiden baseres på den såkaldte "tilbagefaldsregel", der beregner bygningstilskuddet som en procentdel af driftsudgifterne.

Det bemærkes desuden i forslaget, at "Hvis flere private ville opføre og drive daginstitutioner, ville det bevirke, at flere børn ville kunne få pasning tættere på deres bolig, og kommunen ville ikke se ind i en så stor ufinansieret opgave, som bygning af børnehaver er." Endvidere bemærkes, at "kommunen skal sikre at kunne følge med i behovet for pladser, og en af måderne er at sikre, at de private initiativer, der byder sig til, får lige og fair muligheder for at tilbyde pasningsordninger."

Byrådet oversendte sagen til behandling i Børn- og Ungeudvalget med bemærkningen: "Børn- og Ungeforvaltningen bedes således udarbejde en sag, der belyser alle relevante aspekter af forslaget og kommer med anbefalinger vedrørende forslaget".

I denne sag beskrives en række objektive forhold, som den videre politiske drøftelse kan tage afsæt i.

Lovgrundlag for drifts- og bygningstilskud

Driftstilskuddets Lovgrundlag

Dagtilbudslovens §36 siger

Kommunalbestyrelsen skal give et driftstilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution.

Stk. 2. Driftstilskuddet svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter ... pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen...

Stk. 3. Er driftstilskuddet som beregnet efter stk. 2 lavere end gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter ... pr. barn i en alderssvarende daginstitution ... kan driftstilskuddet til privatinstitutioner fastsættes, så det svarer til dette niveau

(paragrafhenvisningerne er fjernet i ovenstående og erstattet af "...")

Handlemuligheder indenfor driftstilskuddets lovgrundlaget

I dag beregnes driftstilskuddet i Odense Kommune som et vejet gennemsnit af driftsudgifterne til henholdsvis dagplejepladser og vuggestuepladser, da det er de to sidestillede tilbud, der tilbydes småbørnsgruppen. Det er imidlertid muligt at fortolke lovteksten således, at driftstilskuddet til privatinstitutioner alene skal beregnes på baggrund af gennemsnitsudgiften til en kommunal vuggestueplads, hvorved man således ikke medtager gennemsnitsudgiften til en dagplejeplads. Som det vil fremgå nedenfor, vil dette medføre et højere tilskud til privatinstitutionerne og dermed en merudgift for Odense Kommune, da gennemsnitsudgiften for en dagplejeplads er lavere end for en vuggestueplads.

Bygningstilskuddets lovgrundlag

Dagtilbudslovens §37 siger

Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution.

Stk. 2. Bygningstilskuddet skal mindst svare til de gennemsnitlige ejendomsrelaterede udgifter pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen.

Vejledningen til dagtilbudsloven siger endvidere

For kommuner uden selvejende og/eller udliciterede daginstitutioner, der modtager tilskud til de ejendomsrelaterede udgifter husleje, er der fastsat en tilbagefaldsregel. Herefter udgør bygningstilskuddet for 0-2-årige et beløb svarende til 4,1 pct. af den budgetterede bruttodriftsudgift for et alderssvarende dagtilbud i kommunen for en fuldtidsplads. For børn i alderen 3 år og indtil skolestart udgør bygningstilskuddet et beløb svarende til 3,2 pct. af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter i et alderssvarende dagtilbud i kommunen for en fuldtidsplads.

Handlemuligheder indenfor bygningstilskuddets lovgrundlag

Som det fremgår ovenfor, gør tilbagefaldsreglen sig kun gældende for kommuner, der ikke i forvejen har selvejende eller udliciterede daginstitutioner. Reglen er således ikke aktuel for Odense Kommune, der har indtil flere selvejende børnehuse. Tilbagefaldsreglen synes vedtaget med henblik på at sikre, at privatinstitutioner får et tilskud, hvis der ikke er andet beregningsgrundlag.

De regler, der er fastsat i dagtilbudslovens §37, fastslår hvad det minimale tilskud til private institutioner skal være. Der er således intet til hinder for at kommunen hæver dette tilskud – for eksempel til det niveau, som tilbagefaldsreglen gør gældende.

I dag beregnes bygningstilskuddet i Odense Kommune som de gennemsnitlige, vejede, ejendomsrelaterede udgifter pr. barn i selvejende børnehuse fordelt på pasningstyperne vuggestue og børnehave.

Det skal bemærkes, at dagtilbudslovens §37 kun er målrettet private institutioner og således ikke omfatter selvejende og/eller udliciterede daginstitutioner. Selvejende børnehuse vil således ikke med hjemmel i dagtilbudsloven kunne påberåbe sig at blive forskelsbehandlet, såfremt Odense Kommune vedtager at forhøje bygningstilskuddet. Såfremt tilskuddet øges betragteligt, kan der dog blive tale om ulovlig virksomhedsstøtte, men der er ingen klare grænser for, hvornår dette bliver tilfældet.

Økonomiske konsekvenser ved at øge de to tilskud

Udgifter knyttet til kommunale tilbud

Den årlige nettodriftsudgift til småbørnspladser, som driftstilskuddet til de private institutioner i 2019 beregnes på baggrund af, er gengivet i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1

Pladstype	Årlig nettodriftsudgift pr. plads
Dagpleje	83.265 kr.
Vuggestue	104.588 kr.

Som det fremgår af tabel 1, er de årlige driftsudgifter til en dagplejeplads lavere end til en vuggestueplads.

De årlige ejendomsrelaterede udgifter til selvejende institutioner, som bygningstilskuddet til de private institutioner i 2019 beregnes på baggrund af, er gengivet i tabel 2 nedenfor.

Tabel 2

Pladstype	Årlig ejendomsrelateret udgift pr. plads
Vuggestue	1.292 kr.
Børnehave	646 kr.

Driftstilskud

Som det fremgår ovenfor, så beregnes driftstilskuddet til private vuggestuepladser i dag på baggrund af de vejede, gennemsnitlige udgifter til dagpleje og vuggestue i de kommunale institutioner – svarende til lovformuleringernes gennemsnitlige udgifter i ”aldersrelaterede” tilbud.

Da driftsudgiften til dagpleje er lavere end driftsudgiften til en vuggestueplads, vil en fremtidig beregning af driftstilskuddet til de private daginstitutioner på baggrund af de kommunale udgifter til en vuggestueplads alene således medføre et øget tilskud til de private institutioner og dermed merudgifter for kommunen. Forskellen opstår, idet man med forslaget ikke længere indregner udgiften til dagplejepladserne, som ”trækker gennemsnittet ned”.

Tilskuddet til småbørnspladserne i de private institutioner er i dag 95.135 kr. pr barn pr. år. Hvis tilskuddet, som foreslået, beregnes som de gennemsnitlige udgifter i de kommunale vuggestuer, vil tilskuddet pr. barn pr. år blive 104.588 kr. svarende til en merudgift på ca. 9.500 kr. pr. barn pr. år.

Da der aktuelt er ca. 240 vuggestuepladser i kommunens private institutioner, vil en vedtagelse af forslaget indebære en årlig merudgift på 2,3 mio. kr. for de nuværende pladser.

For hver nye 100 vuggestuepladser, der etableres i fremtiden i de private daginstitutioner, vil det medføre en årlig merudgift på ca. 950.000 kr.

En usikkerhed i forhold til de fremtidige merudgifter vil være, om nye institutionspladser i de private daginstitutioner erstatter enten kommunale dagplejepladser eller vuggestuepladser. Dette vil bl.a. være betinget af de nye, private institutioners beliggenhed.

Da der generelt er en markant større efterspørgsel på vuggestuepladser end dagplejepladser, er det forvaltningens forventning, at de nye, private dagtilbud vil erstatte kommunale dagplejepladser i bydele, hvor det kommunale pladsudbud primært dækkes af dagplejepladser. Dette vil føre til forøgede driftsudgifter jf. ovenfor.

Hvis de nye, private vuggestuepladser placeres i områder, hvor de primært erstatter kommunale vuggestuepladser, vil det ikke føre til merudgifter.

Forslaget giver ikke mulighed for at beregne driftstilskuddet til private børnehavepladser anderledes, hvorfor dette tilskud vil være uændret.

Bygningstilskud

Bygningstilskuddet beregnes i dag som et beløb pr. barn svarende til Odense Kommunes ejendomsrelaterede udgifter i selvejende daginstitutioner for aldersgruppen delt med det samlede antal børn i aldersgruppen i de selvejende børnehuse.

Bygningstilskuddet til de private institutioner er i 2019:

- Vuggestuepladser: 1.292 kr. pr. barn pr. år.
- Børnehavepladser: 646 kr. pr. barn pr. år.

Såfremt bygningstilskuddet skal øges så det svarer til de procentsatser, der angives af den såkaldte ”tilbagefaldsregel”, dvs. henholdsvis 4,1% og 3,2% af bruttodriftsudgifterne, vil pladspriserne øges til:

- Vuggestuepladser: 5.201 kr. pr. barn pr. år.
- Børnehavepladser: 2.577 kr. pr. barn pr. år.

Da der er ca. 240 vuggestuepladser og 790 børnehavepladser i de private institutioner i dag, vil en beregning af bygningstilskuddet på baggrund af tilbagefaldsreglen føre til en årlig merudgift på ca. 2,5 mio. kr. for det nuværende børnetal. Da der løftes moms af en del af beløbet, bliver den årlige merudgift dog i stedet ca. 2,4 mio. kr.

For hver 100 vuggestuepladser, der etableres i fremtiden i de private daginstitutioner, vil det medføre en årlig merudgift på ca. 0,4 mio. kr. ud over, hvad der aktuelt gives i tilskud.

For hver 100 børnehavepladser, der etableres i fremtiden i de private daginstitutioner, vil det medføre en årlig merudgift på ca. 0,2 mio. kr. ud over, hvad der aktuelt gives i tilskud.

Kommunens muligheder for at spare anlægsudgifter

Odense Kommunes befolkningsprognose, der hvert forår udarbejdes af Borgmesterforvaltningen, forudser en kraftig stigning i børnetallet de kommende år. Kommunen står derfor overfor en betydelige opgave i forhold til at udbygge til en tilstrækkelig pladskapacitet.

Det vurderes, at der samtidig med reetablering af tidligere nedlagte pladser og en betydelig udvidelse af Dagplejen skal etableres 1.000 pladser i nye, kommunale institutioner frem mod 2028. Der er pt. ikke afsat anlægsbudget til denne opgave.

By- og Kulturforvaltningen oplyser, at etablering af en kommunal børnehave med 100 pladser koster ca. 28 mio. kr. Etablering af en integreret institution med 100 pladser koster ca. 31 mio. kr., og en vuggestue med plads til 100 børn koster ca. 42 mio. kr. Hertil kommer eventuelle udgifter forbundet med køb af grund.

Det er uvist, om en forhøjelse af driftstilskuddet og/eller bygningstilskuddet til de private institutioner vil føre til etablering af flere private daginstitutioner, der ville kunne reducere behovet for etablering af kommunale daginstitutioner.

Hvis forhøjelsen af tilskuddene ikke resulterer i etablering af flere private daginstitutioner, vil den økonomiske konsekvens for kommunen ved den ændrede beregningsmetode alene være – jf. ovenfor – at påføre kommunen en årlig merudgift på 2,3 mio. kr. i øget driftstilskud og 2,4 mio. kr. i øget bygningstilskud, svarende til i alt 4,7 mio. kr.

Hvis forhøjelsen af tilskuddene for eksempel fører til, at der etableres 100 pladser i en ny, privat vuggestue, vil kommunen spare en anlægsudgift på 42 mio. kr. Til gengæld vil kommunen få en årlig merudgift på 4,7 mio. kr., som redegjort for ovenfor samt end en årlig merudgift på 1,4 mio. kr. grundet det øgede børnetal, dvs. i alt 6,1 mio. kr.

De 6,1 mio. kr. fremkommer således:

	Beløb i mio. kr.
Forhøjelse af tilskud	4,7
Øget driftstilskud, 100 vuggestuepladser	0,95
Øget bygningstilskud, 100 vuggestuepladser	0,4
Total	6,1

Den årlige merudgift på 6,1 mio. kr. vil i løbet af ca. 7 år modsvare til de 42 mio. kr. det koster at anlægge den private vuggestue fra eksemplet ovenfor.

Med en årlig merudgift på 6,1 mio. kr. vil det tage ca. 7 år at modsvare de 42 mio. kr., kommunen kunne undgå i anlægsudgift, hvis private aktører i stedet opfører børnehuset i eksemplet ovenfor. Dog ville kommunen efter de 7 år fortsat skulle afholde den årlige merudgift på 6,1 mio. kr. og fortsat ikke eje bygningen.

Udvikling i privat – offentlige dagtilbud i Odense Kommune

Den 21/8 2018 drøftede Børn- og Ungeudvalget fordelingen mellem kommunale og private tilbud på skole og dagtilbud. Det fremgik af udvalgssagen, at der fra 2014 til 2017 havde været en stigning i andelen af børn i private dagtilbud fra 10% til 15% - svarende til 993 børn i 2014 stigende til 1435 børn i 2017.

Hvad ønsker forældrene?

Forvaltningen har ikke kendskab til undersøgelser, der viser baggrunden for, hvorfor forældre enten vælger private eller offentlige dagtilbud. Undersøgelser fra skoleområdet kan dog måske give nogle indikationer.

Undervisningsministeriet udsendte i 2017 en pressemeddelelse baseret på en undersøgelse foretaget af Epinion. Konklusionen var, at forældrene har de samme ønsker til deres børns skolegang uanset om de vælger privatskoler, friskoler eller folkeskoler. Skoletypen i sig selv er for mange mindre vigtig. Undersøgelsen pegede desuden på, at det vigtigste for forældrene er at fagligheden er i højsædet, at eleverne generelt trives på skolen, og at der er gode relationer mellem forældre, børn og personale.

I sagen til Børn- og Ungeudvalget den 21/8 fremgik det, at andelen af børn i privatskoler og friskoler er højest i de områder i byen, hvor de private skoler og friskolerne befinder sig. Noget tyder således på, at beliggenhed spiller en væsentlig rolle for forældres valg af skoletilbud.

Det kan antages, at forældrene i dagtilbud har lignende overvejelser i forhold til valg af dagtilbud.

Kendetegn ved private daginstitutioner

Anvisning af pladser

Dagtilbudslovens §26 siger

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og udliciterede daginstitutioner og private dagplejere helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen.

Stk. 3. Privatinstitutioner skal træffe afgørelse om optagelse i privatinstitutionen. Kommunalbestyrelsen kan ikke anvise plads i privatinstitutioner.

I henhold til lovgivningen har Odense Kommune således ingen indflydelse på ind- og udskrivningen af børn i de private institutioner, da kommunen ikke kan anvise plads i en privatinstitution. Da de private institutioner i udstrakt grad selv bestemmer, hvilke børn, der kan indskrives, er der en risiko for, at dette kan give en skævvridning ift., hvilke forældre, der reelt har adgang til at tilvælge en privat institution.

Da kommunen ikke har hjemmel til at anvise pladser til de private institutioner og således styre den samlede ind- og udskrivning centralt, kan etableringen af flere private daginstitutioner udfordre den løbende, kommunale kapacitetsplanlægning ift. åbning og lukning af pladser i eksisterende børnehuse samt ifm. vurdering af behov for fremtidigt anlæg.

Særligt engagement eller orientering

Private institutioner giver mulighed for, at en kreds af interessenter lokalt kan drive et dagtilbud fx baseret på lokale initiativer og interesser. Fordelene herved kan være tætheden og engagementet blandt de deltagende. Der er også eksempler på at private institutioner drives på baggrund af etniske, ideologiske, religiøse eller pædagogiske orienteringer som for eksempel Steiners pædagogiske grundlag eller et to-sproget udgangspunkt som Al Salahiyahs Børnehave.

Økonomiske forhold

Private institutioner er institutioner, som drives af private leverandører på baggrund af en godkendelse fra kommunen. Kommunen yder et tilskud pr. barn, der er optaget i privatinstitution, men har ikke som sådan adkomst til den daglige drift og indsigt i institutionens økonomiske forhold. Kommunen fører tilsyn med de fysiske rammer og den pædagogiske tilrettelæggelse af arbejdet. En privat daginstitution må i princippet producere et økonomisk overskud, som trækkes ud af den private institution. Børn- og Ungeforvaltningen er dog ikke bekendt med, at dette finder sted i Odense Kommune.

Der kan opstå økonomiske og kapacitetsmæssige udfordringer for kommunen ifm. en privat institutions konkurs, da forsyningspligten i givet fald overgår til kommunen. Dette betyder, at såfremt en privat institution går konkurs, så er kommunen forpligtet til at finde kommunale pladser til børnene inden for et afgrænset tidsrum. Dette har dog indtil videre kun været tilfældet én gang.

Kommunens ledelsesmæssig adkomst

Odense Kommune har ingen direkte ledelsesmæssig adkomst i forhold til styring af aktiviteter og fokusområder i de private institutioner. Tætheden i opfølgningen på politisk vedtagne beslutninger er derfor ”løsere” end i kommunale dagtilbud. Der er således heller ikke en kommunal institutionsleder, der er ”tæt på” den private institution og har indsigt i de enkelte børnehuses drift.

Det kan derfor være vanskeligere at følge politiske beslutninger til dørs – for eksempel i forhold til, hvordan der arbejdes med pædagogiske læreplaner eller udvikling af børns sprog m.m.

Anbefaling

Etablering af flere private daginstitutioner kan potentielt spare kommunen for anlæg af nye, kommunale daginstitutioner. Det vides imidlertid ikke, om en forhøjelse af driftstilskuddene og bygningstilskuddene til de private institutioner reelt vil føre til etablering af flere private daginstitutioner.

En forhøjelse af tilskuddet vil føre til en årlig merudgift på ca. 4,7 mio. kr. for de nuværende ordninger, uden at det giver garanti for etablering af flere private børnehuse. Derfor anbefaler forvaltningen, at tilskuddet til de private institutioner ikke øges.

Hertil kommer, at det er usikkert hvorvidt nye, private daginstitutionspladser erstatter nyopførelse af kommunale daginstitutioner eller om de erstatter de i øvrigt billigere kommunale dagplejepladser.

Ydermere gør det sig gældende, at da kommunen ikke har anvisningsret til de private institutioner, vil en øget andel af private institutioner vanskeliggøre de løbende kapacitetsmæssige tilpasninger, som forvaltningen foretager. Der foretages løbende op- og nedjusteringer i de enkelte børnehuse, så udbuddet af pladser tilpasses efterspørgslen i lokalområderne.

Endeligt skal det fremhæves at en vækst i private daginstitutioner kan udfordre kommunens muligheder for at implementere "Lov om bedre fordeling i daginstitutioner. 30/70 pct. fordeling" og "Lov om bedre fordeling i daginstitutioner. Regler for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder", som blev behandlet i sagen "Ny institutionsstruktur i Vollsmose" på Børn- og Ungeudvalgsmødet den 25/6 2019. Dette skyldes, som nævnt ovenfor, at kommunen ikke har anvisningsret til de private daginstitutioner og således ikke kan inddrage disse private huse til at sikre, at børn fra udsatte boligområder til en hvis grad fordeles jævnt i kommunens børnehuse - især i de boligområder,

der grænser op til de udsatte boligområder. Man kunne forestille sig, at et øget tilskud til privatinstitutioner kunne føre til etablering af flere private daginstitutioner i netop de områder, der især skal hjælpe med at implementere lovgivningen. Hvis dette samtidig fører til et fald i den kommunale efterspørgsel i områderne, øges udfordringerne med at implementere lovgivningen yderligere.

Økonomi

Såfremt driftstilskuddet til private vuggestuer fremadrettet alene baseres på udgiften til kommunale vuggestuepladser og således ikke medregner udgiften til kommunale dagplejepladser vil det medføre et årligt merforbrug på 2,3 mio. kr. for det nuværende antal pladser. For hver gang, der etableres 100 nye, private vuggestuepladser øges dette merforbrug med 0,95 mio. kr. årligt.

Såfremt bygningstilskuddet fremadrettet beregnes med udgangspunkt i de procentsatser "tilbagefaldsreglen" foreskriver, vil det medføre et årligt merforbrug på 2,4 mio. kr. For hver gang, der etableres 100 nye, private vuggestuepladser øges dette merforbrug med 0,4 mio. kr. årligt. For hver gang, der etableres 100 nye, private vuggestuepladser øges dette merforbrug med 0,2 mio. kr. årligt.

Punkt 6: Tvangsanbringelser af spædbørn i perioden 2013-2018

27.00.00-A00-52-19

Resume

På Børn- og Ungeudvalgets møde den 5/2 2019 drøftede udvalget en sag om tidlig indsats og mønsterbrud. Udvalgets drøftelse resulterede i en række spørgsmål til forvaltningen om præventionstiltag og effekten heraf, seksualvejledning og prævention til unge borgere med psykiske vanskeligheder og udviklingshæmning, antallet af tvangsanbringelser fra fødslen, samt andre landes tvangsendgrebsmuligheder over for gravide.

Disse spørgsmål blev besvaret i en drøftelsessag den 9/4 2019. Denne drøftelse mundede ud i et ønske fra udvalget om at få belyst baggrunden for de tvangsanbringelser af spædbørn, som er foretaget siden 2013. Afdækningen skal ud over at belyse tvangsgrundlaget også afklare, om afdækningen medfører nye erkendelser eller særlige opmærksomheder, som kan bruges i forebyggende øjemed. Herunder om der er grund til at antage, at bedre præventionstilbud ville have forhindret graviditeter, og om abortmuligheden er blevet drøftet med den gravide.

Gennemgåede sager:

Forvaltningen har gennemgået de 25 sager, hvor børn er blevet tvangsanbragt fra fødslen eller kort tid herefter. Desuden er det undersøgt, hvor mange anbringelser fra fødslen forældrene har givet samtykke til i erkendelse af ikke at kunne drage omsorg for barnet. Det drejer sig om 15 tilfælde.

I perioden på 6 år har forvaltningen altså vurderet, at i 40 tilfælde skulle spædbarnet anbringes, og i 37,5 pct. af sagerne er det sket med forældrenes samtykke, og i 62,5 pct. er det sket tvangsmæssigt.

Antal tvangsanbringelser af spædbørn i perioden 2013-2018 (begge år inkl.)							
Årstal	2013	2014	2015	2016	2017	2018	I alt 2013-2018
Antal tvangsanbringelser	5	2	1	4	5	8	25

Opgørelsen omfatter 16 børn, der er tvangsmæssigt anbragt fra fødegangen, og 7 børn der er tvangsmæssigt anbragt inden barnet er blevet 7 mdr.

Gennemgangen af sagerne tegner følgende billede:

Forældrenes baggrund

Forældrenes alder på anbringelsestidspunktet spænder fra 18 til 60 år, med en relativ høj andel af ældre forældre. I 10 af sagerne er én af forældrene mindst 40 år.

I ca. 1/3 af sagerne er en eller flere søskende allerede anbragt med eller uden tvang. I 8 af sagerne stod mor alene med barnet, i 15 sager var forældrene samlevende og i 2 af sagerne er forældrenes relation ikke kendt.

I godt 1/3 af sagerne har forældrene begrænsede intellektuelle ressourcer, og i næsten halvdelen af sagerne er mindst én af forældrene ramt af psykisk sygdom/lidelse. Stof- eller alkoholmisbrug gør sig gældende i 1/4 af sagerne. Nogle forældre har selv haft en børn- og ungesag i deres opvækst, og mindst to forældre har selv været anbragt som barn.

I halvdelen af sagerne er der før eller under anbringelsen foretaget en forældrekompetenceundersøgelse eller psykologisk undersøgelse af forældrene.

Anbringelsesgrundlaget

Lovgivningens kriterium for tvangsanbringelse fremgår af servicelovens § 58. Der kan ske anbringelse, hvis der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

1. Utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge
2. Overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for
3. Misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge, eller
4. Andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge

Der kan kun træffes en tvangsbeslutning, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Forvaltningens indstilling om tvangsanbringelse skal leve op til ovenstående kriterier. I relation til spædbørnsager, er det punkt 1., der kan anvendes som begrundelse i indstillingen til Børn og unge-udvalget (tvangsfjernelsesudvalget).

Gennemgangen af sagerne viser, at det er forskellige forhold i de enkelte sager, som fører til vurderingen af risiko for omsorgssvigt. Der er f.eks. tale om:

- begrænsede intellektuelle, emotionelle, personlighedsmæssige og tilknytningsmæssige ressourcer hos forældrene
- ude af stand til at sætte sig ud over egne behov
- ikke i stand til at aflæse, forstå og handle på andres behov
- alvorlig psykisk lidelse og manglende sygdomserkendelse
- psykiske lidelser og skrøbelighed
- impulsstyret i stort omfang
- stof- og alkoholmisbrug
- dårlig begavelse/mental retardering
- præget af usundt/skadeligt opvækstmiljø
- kaotisk, konfliktfyldt og voldeligt parforhold
- kronisk sårbarheds-/ smerte- og belastningstilstand
- ustabile boligforhold
- uansvarlig økonomi
- ude af stand til at profitere af vejledning og terapeutiske indsatser
- domme for vold, trusler og spirituskørsel

I to af sagerne er vold eller mistanke om vold, udøvet af forældrene mod barnet, en del af anbringelsesårsagen. Oftest er det en kombination af flere eller mange forhold, der medfører åbenbar risiko for omsorgssvigt.

I nogle sager betyder forvaltningens forudgående kendskab til moderen/forældrene, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger til, at tvangsfjernelsesudvalget kan træffe afgørelse i sagen. I andre sager etableres forskellige former for foranstaltninger i graviditeten med henblik på at afdække, om forældrene med støtte vurderes at ville kunne varetage omsorgen for det kommende barn. Det kan f.eks. være familiebehandling, psykologisk undersøgelse, forældrekompetenceundersøgelse eller fælles ophold på institution op til eller i forlængelse af fødslen og i en tid herefter. Forældrekompetenceundersøgelser udgør et vigtigt element i sagsoplysningen. Således er der foretaget forældrekompetenceundersøgelse i 7 sager under graviditeten, og i 10 sager i løbet af tvangsanbringelsesforløbet, svarende til 68% af sagerne.

Har gennemgangen givet indsigter, der evt. kan bruges forebyggende?

Gennemgangen har ikke medført, at der har vist sig særlige mønstre eller erkendelser, der kan forebygge tvangsanbringelser. Prævention er et tema i igangværende sager med foranstaltninger, ligesom abortmuligheden er det, således som der er redegjort for det i udvalgssagen den 9/4 2019. På trods af råd og vejledning er der kvinder, der bliver gravide, selv om de er bekendt med risikoen for, at de ikke får lov til at beholde barnet hos sig. Der er også kvinder, som ikke ønsker abort, og andre som har overskredet abortgrænsen, inden de erkender graviditeten. Beslutningen om abort kan være meget vanskelig, og i én af sagerne udeblev en kvinde fra det abortindgreb hun var indstillet til, ligesom hun udeblev, da hun fik dispensation til sen abort.

Billedet er, at forvaltningen reagerer hurtigt og professionelt på viden om graviditet i allerede kendte sager, og på underretninger om graviditeter, der giver anledning til bekymring for det vordende barn. Arbejdet er højt prioriteret, og det gode socialfaglige arbejde viser sig i en meget lav omgørelsesprocent i ankesystemet.

Afdækningen giver ikke svar på, om bedre præventionstilbud ville have forhindret graviditeter, eller om abortmuligheden i alle tilfælde er blevet drøftet med den enkelte kvinde. Da Familieambulatoriet på OUH er involveret i omkring halvdelen af sagerne, ved vi, at kvinderne ad den vej er blevet gjort bekendt med muligheden, såfremt grænserne for abort ikke er overskredet.

Punkt 7: Tilsyn på dagtilbudsområdet

28.00.00-K09-1-18

Resume

Punktet er udsat fra udvalgsrådet den 25/6 2019.

På baggrund af TV2 dokumentaren "Daginstitutioner bag facaden", om tilsynspraksis i København Kommunes daginstitutioner, ønsker børn- og ungeudvalgsmedlem Pernille Bendixen en orientering om, hvordan der udføres tilsyn i Odense Kommune.

I orienteringen beskrives både tilsynet i de kommunale dagtilbud og i de private daginstitutioner.

Lovgivning

Bestemmelserne om tilsyn er fastsat i dagtilbudsloven:

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter § 3 a efterleves.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

(Gældende lovbekendtgørelse nr. 176 af 25/02/2019)

§ 3a foreskriver, at: kommunalbestyrelsen har ansvar for dagtilbuddene, herunder fastsættelse af rammer og retningslinjer, politisk drøftelse af udvikling af området samt yde særlig støtte til børn, der har behov herfor.

Dagtilbudsloven beskriver ikke, hvordan, hvor ofte eller af hvem, der skal føre tilsyn. Dog er lovbestemmelserne foldet ud på en række punkter i den seneste ministerielle vejledning til lovgivningen: Vejledning om dagtilbud m.v., 2015.

Samlet set giver lovgrundlaget den enkelte kommune udstrakt frihed til selv at fastlægge, hvordan det pædagogiske tilsyn udføres.

Formål og udførelse

Jf. vejledningen skal kommunerne føre tilsyn med, om dagtilbuddene lever op til dagtilbudsloven, herunder formålsbestemmelserne om at sikre trivsel, udvikling, læring og dannelse, samt om de efterlever de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Derudover står der i vejledningen, at:

- Tilsynet både skal se på indholdet i dagtilbuddene, og på hvordan opgaverne udføres.
- Tilsynet skal ses som et led i kommunens forpligtelse til at sikre og udvikle kvaliteten i dagtilbuddene generelt, men også som led i udvikling af det enkelte dagtilbud.

- Tilsynet kan lægge vægt på brugerindflydelse og på brugernes vurdering af den service, de modtager. Inddragelse af brugere kan f.eks. ske ved dialogmøde eller brugertilfredshedsundersøgelse.
- Løsning af tilsynsopgaven forudsætter, at den udførende tilsynsmyndighed er opsøgende i forhold til eventuelle problemer.
- Den udførende tilsynsmyndighed skal løbende være i forbindelse med dagtilbuddet, for at det kan konstateres, om de krav, der stilles, er opfyldte.

Tilsyn i kommunal dagpleje, kommunale og selvejende børnehuse i Odense Kommune

I Odense Kommune er opgaven med tilsyn uddelegeret til Børn- og Ungeforvaltningens dagtilbudsafdeling.

Det samlede tilsyn består af følgende elementer:

1. Det løbende tilsyn
2. Sammen om kvalitet - Systematisk kvalitetsudvikling i Børn- og Ungeforvaltningen
3. Tilsynsdialogmøde

1. Det løbende tilsyn

Formelt er det institutionslederen, som fører det løbende tilsyn med kommunale og selvejende børnehuse, idet vejledningen til dagtilbudsloven beskriver, at:

Ledelsen skal under ansvar for kommunalbestyrelsen, som fører tilsyn med dagtilbuddene i kommunen, sikre, at den daglige pædagogiske og administrative ledelse af dagtilbuddene opfylder de rammer med videre, der er fastsat fra centralt og lokalt niveau.

(Vejledning om dagtilbud m.v., 2015)

Derudover er der mange andre fagprofessionelle, som jævnligt kommer i børnehuse. Det kan være læringsmiljøpædagoger, som har en særlig opgave med at se på og kvalificere børnehuses læringsmiljø på tværs af byen. Eller det kan være medarbejdere fra Sundheds- og Forebyggelsesafdelingen som fx tale-sprogkonsulenter, fysioterapeuter eller småbørnspsykologerne. De vil altid reagere, hvis de oplever, at der sker noget uhensigtsmæssigt i et børnehus.

I dagplejen og legestuerne er det dagplejepædagogerne og dagplejelederne, der løbende fører tilsyn.

2. Sammen om kvalitet - Systematisk kvalitetsudvikling i Børn- og Ungeforvaltningen

Børn- og Ungeforvaltningen igangsatte i 2014 et fælles, systematisk arbejde med udvikling af kvalitet gennem modellen Sammen om Kvalitet.

Modellen giver ledere og medarbejdere et fælles udgangspunkt for et kontinuerligt fokus på at levere tilbud og aktiviteter af høj kvalitet til børn og forældre. Modellen er ligeledes et ledelsesredskab og dialogværktøj, der skal give anledning til drøftelser om tilrettelæggelsen af arbejdet i praksis.

Kvaliteten af tilbuddene vurderes og belyses med flere tilgange.

Læringsmiljøvurdering

Læringsmiljøvurderingen er et væsentligt element i Sammen om kvalitet. Forskning viser, at et godt læringsmiljø i vuggestuer, børnehaver og dagpleje er et miljø, som fremmer børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Et godt læringsmiljø har ikke alene betydning for børnenes tid i dagtilbuddet, men har også stor betydning for, hvor godt børnene klarer sig senere i livet.

Hvert andet år i lige år belyser læringsmiljøvurderingen kvaliteten i det enkelte dagtilbud ved at spørge forældre, de 4½-5-årige børn og alle medarbejdere, hvordan de vurderer kvaliteten af dagtilbuddet.

Læringsmiljøvurderingen på dagtilbudsområdet går tæt på praksis og undersøger seks temaer identificeret i forskning, som skaber kvalitet for børnene:

- Omsorg og trivsel
- Inkluderende fællesskaber
- Forældresamarbejde
- Fysisk indretning og anvendelse
- Læring og udvikling
- Kvalifikationer og samarbejde

Dataindsamlingen foregår ved hjælp af elektroniske spørgeskemaer, hvor alle spørgsmål går på den reelt oplevede praksis, altså hvad der reelt sker, kan ses og høres.

Læringsmiljøobservationer

Som en del af læringsmiljøvurderingen gennemføres observationer i alle børnehuse og udvalgte dagplejelejestuer én dag. Observationerne foretages af teams på to personer. Teamet består af en daglig pædagogisk leder fra et andet institutionsområde, og enten en institutionsleder, ligeledes fra et andet institutionsområde, en læringsmiljøpædagog eller en konsulent fra forvaltningen.

I dagplejen består teamet af en dagplejepædagog fra et andet dagplejeområde og enten en leder, ligeledes fra et andet dagplejeområde, en læringsmiljøpædagog eller en konsulent fra forvaltningen.

Observatørerne har således ikke daglig kontakt med, eller ledelsesansvar for, observationsstedet.

Hvert andet år i ulige år gennemføres observationer inden for eget område, hvor observatørteamet består af medarbejdere og ledere fra samme område som observationsstedet, men ikke fra observatørstedet.

Efter observationerne giver observatørerne mundtlig feedback til observationsstedets ledelse. Derefter udfylder de et spørgeskema med spørgsmål vedrørende de seks ovenfor nævnte temaer. Som kvalitative data skriver observatørerne to fortællinger om henholdsvis god praksis, og praksis der kan forbedres.

Læringsmiljørapporter

På baggrund af læringsmiljøvurderingen og læringsmiljøobservationerne genereres læringsmiljørapporter på tre niveauer:

- Samlet for kommunen
- Institution/dagplejeområde
- Børnehus/legestue

Læringsmiljørapporterne er grundlag for refleksion og udarbejdelse af handleplaner på alle niveauer i kommunen:

- Den kommunale læringsmiljørapport anvendes som datagrundlag for den lovpligtige politisk drøftelse om udviklingen på dagtilbudsområdet i Børn- og ungeudvalget hvert andet år.
- Institutions- og dagplejerapporterne samt børnehus- og legerapporterne anvendes til drøftelser i ledelsesteamet, i personalegruppen, forældrerådet, forældrebestyrelsen
- Derudover anvendes rapporter i områdets årlige kvalitetssamtale og tilsynsdialogmøde, hvert andet år.

Kvalitetssamtaler

Der afholdes årligt en kvalitetssamtale med hver institution/dagplejeområde/specialbørnehave. Ved samtalen deltager en chef og en konsulent fra dagtilbudsafdelingen sammen med områdets ledelse.

Formålet med kvalitetssamtalen er at drøfte, hvordan kvaliteten kan øges i pågældende dagtilbudsområde samt at identificere udviklingsområder.

Drøftelsen på mødet er datainformeret med udgangspunkt i bl.a. læringsmiljørapporterne. Med udgangspunkt i de opmærksomheder, der drøftes på mødet udvælges to fokusområder, der skal have en særlig opmærksomhed det kommende år.

Kvalitetsplaner

Med udgangspunkt i de valgte fokusområder udformer dagtilbudsledelsen kvalitetsplaner, der beskriver, hvordan og hvorfor de vil arbejde med fokusområderne det kommende år. Der udformes:

- Én kvalitetsplan for institutionen/dagplejeområdet/specialbørnehaven.
- Én kvalitetsplan, handleplan eller lign. for hvert børnehus eller særlige målgruppe i dagplejen/specialbørnehaven. Disse dokumenter skal beskrive det mere lokale arbejde med de valgte fokusområder. De skal som minimum omfatte mål, tegn på forandring og effekt på børneniveau.

Kvalitetsplanerne indsendes til konsulent i dagtilbudsafdelingen.

Første opfølgningssamtale

Den første opfølgningssamtale har til formål at kvalificere kvalitetsplanerne. På mødet deltager en konsulent fra dagtilbudsafdelingen, dagtilbudslederen og evt. en stedfortræder.

Anden opfølgningssamtale

Ved anden opfølgningssamtale deltager en konsulent fra dagtilbudsafdelingen sammen med hele områdets ledelse. Formålet med dette møde er at gøre status på arbejdet med de valgte fokusområder. Drøftelsen vil tage udgangspunkt i kvalitetsplanerne med en særlig opmærksomhed på, hvilke tegn på effekt der er på forandring i børnegruppen og læringsmiljøet. På mødet drøftes det også, hvilket arbejde der planlægges frem til kommende kvalitetssamtale.

3. Tilsynsdialogmøder

Tilsynsdialogmøder afholdes hvert andet år. Mødet er et tilsyn med og en dialog om kvaliteten i dagtilbuddene. Formålet med tilsynsdialogmødet er at give ledelsen og personalet input til videreudvikling med afsæt i brugerperspektivet dvs. børn og forældre.

Ved møderne deltager en konsulent fra dagtilbudsafdelingen, forældrebestyrelsen inkl. tillidsrepræsentanter, institutions- eller dagplejelederen og evt. en stedfortræder.

Både bestyrelsen og dagtilbudsafdelingen sætter punkter på dagsordenen til mødet. Punkterne kan udspringe af opmærksomheder fra områdets læringsmiljørapport.

Der udarbejdes en tilsynsrapport på baggrund af mødet. Rapporten indeholder væsentlige opmærksomheder fra mødet og anbefalinger eller henstillinger fra dagtilbudsafdelingens konsulent.

Anbefalinger vil typisk gå på forslag til konkrete tiltag eller handlinger, som kan bidrage til det videre kvalitets- og udviklingsarbejde i institutionen eller dagplejeområdet.

Henstillinger vil omhandle forhold, som skal bringes i orden, påbegyndes eller ophøre øjeblikkeligt. Ved henstillinger bliver området fulgt tæt af dagtilbudsafdelingen.

Der er ikke givet henstillinger på dagtilbudsområdet de seneste år.

Det er dagtilbudslederens ansvar at sikre og udvikle kvaliteten på baggrund af tilsynsdialogmødet og eventuelle anbefalinger og henstilling.

Tilsyn i private daginstitutioner i Odense Kommune

Der foretages mindst et årligt tilsyn hos samtlige private daginstitutioner. Tilsynet føres af en konsulent fra dagtilbudsafdelingen og indbefatter inspektion af de fysiske rammer og møde med ledelsen og repræsentanter fra bestyrelsen. Tilsynet tager udgangspunkt i dagtilbudsloven og målsætninger og strategier vedtaget i Odense Kommune, herunder Børn- og Ungepolitikken.

Herudover foretager dagtilbudsafdelingen uanmeldte tilsyn efter behov.

På baggrund af tilsynet udarbejder konsulenten en tilsynsrapport. Rapporten kan indeholde anbefalinger og råd til udvikling af praksis, eller henstillinger om forhold, som skal bringes i orden, påbegyndes eller ophøre øjeblikkeligt. Ved henstillinger skal bestyrelsen inden for en måned fremsende en plan for, hvordan institutionen får rettet op på de forhold, som har udløst en henstilling.

Punkt 8: Kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet

28.00.00-A00-7-19

Resume

Punktet er udsat fra udvalgsrådet den 25/6 2019.

På Børn- og Ungeudvalgsmødet den 7/5 2019 efterspurgte udvalget en gennemgang af processen for arbejdet med kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet. I det følgende beskrives principperne for den årlige kapacitetsplanlægning og -tilpasning samt kapacitetsstatus for Odense Kommunes dagtilbud frem mod hhv. 2022 og 2028.

Børn- og Ungeforvaltningen arbejder hvert forår med kapacitetsplanlægning på dagtilbudsområdet. En kapacitetsplan udarbejdes med udgangspunkt i følgende:

- Befolkningsprognosen, der årligt udarbejdes af Borgmesterforvaltningen i samarbejde med COWI.
- Den forventede efterspørgsel på kommunale dagtilbud
- Den nuværende kapacitet (antal pladser) i de kommunale dagtilbud fordelt på anvisningsdistrikter.

Kapacitetsplanen danner udgangspunkt for en kapacitetstilpasningsproces i samarbejde med bl.a. Pladsanvisningen, daginstitutionslederne og dagplejelederne. I denne proces afgøres det, i hvilke anvisningsdistrikter det er nødvendigt at etablere nye pladser, og i hvilke anvisningsdistrikter man må nedlægge pladser.

Da der er knyttet økonomi op på hver enkelt plads, er det overordnede formål med processen at kunne tilbyde så mange forældre som muligt en plads i det anvisningsdistrikt, de er bosiddende i - samtidig med at man så vidt muligt undgår ubesatte pladser.

Kapacitetsplanen frem mod 2022 viser, at der i Odense Kommune som helhed ikke mangler pladser, men at pladserne i flere tilfælde ikke befinder sig i de anvisningsdistrikter, hvor efterspørgslen er størst. Frem mod 2028 ses dog et underskud af pladser i næsten alle Odense Kommunes anvisningsdistrikter.

1 Kapacitetsplanlægning

Hvert år i perioden februar-maj arbejdes der med kapacitetsplanlægning for de kommende år på dagtilbudsområdet.

Kapacitetsplanlægningen har to overordnede formål.

- Det kortsigtede formål er at skabe overblik over, hvor mange børn der skal planlægges for i den centrale budgettering og i det enkelte børnehus samt undersøge, hvorvidt det er nødvendigt at reetablere/nedlægge pladser i de enkelte børnehuse i det kommende år.
- Det mellem- til langsigtede formål er at klarlægge behovet for mere kapacitet i forhold til nye børnehuse, under hensyntagen til mulighederne for reetablering af pladser i eksisterende børnehuse og nyansættelser i Dagplejen.

Det mellemlange fokus går altid tre år frem i tiden og strækker sig således i år frem til 2022. Denne tidshorisont er valgt, da det korresponderer med den tid det tager fra kapacitetsplanlægningen påbegyndes til der eventuelt kan stå et nybygget børnehus klart, hvis analysen viser, der er behov for dette. Det lange fokus går ni år frem i tiden og strækker sig således i år frem til 2028. Inden forvaltningen eventuelt anbefaler anlæg af nye børnehuse, tages der således hensyn til det forventede behov på både det mellemlange og det lange sigt.

Dagtilbudsområdet i Odense Kommune står overfor en række udfordringer i de kommende år, som alle har betydning for kapaciteten på dagtilbudsområdet. Det handler om følgende:

- Indførelsen af obligatoriske læringstilbud, der træder i kraft pr. 1/7 2019. Denne lovgivning vil sandsynligvis betyde en øget efterspørgsel på småbørnspladser i umiddelbar nærhed af byens udsatte boligområder.
- Indførelsen af 30/70 %-reglen, der træder i kraft pr. 1/1 2020. Denne lovgivning fastsætter, at kun 30 % af en nyoptaget årgang i et børnehus må være bosiddende i et udsat boligområde.
- Endelig udgør Den sidste Vollsroseplan en usikkerhed i planlægningen af fremtidens dagtilbud i Odense Kommune, da konsekvenserne af planens effektivering fortsat er uvisse.

I forbindelse med overstående udfordringer vil der blive udarbejdet særskilte beskrivelser og planer.

I planlægningen beregnes det forventede antal kommunale småbørnspladser og børnehavepladser på baggrund af kommunens befolkningsprognose, som Borgmesterforvaltningen udarbejder i samarbejde med COWI, og en forventet efterspørgsel på kommunale pladser fordelt på områder. Sideløbende tages der også højde for, hvor mange børn, der forventes at benytte et privat pasningstilbud.

I kapacitetsplanlægningen tages der både udgangspunkt i en optimering af de økonomiske ressourcer og forældrenes fremtrædende ønske om at kunne benytte et dagtilbud beliggende tæt på familiens bopæl. I Odense Kommune anvises pladser ud fra 11 politisk vedtagne anvisningsdistrikter, som hver består af 2-5 skoledistrikter. Planlægningsgrundlaget er derfor opgjort i områder bestående af både skoledistrikter og anvisningsdistrikter.

Denne anvisningspraksis anvendes for at skabe mulighed for, at børnene kan tilbydes pladser i deres nærmiljøer. Samtidig tages der udgangspunkt i et fremtrædende ønske fra forældre om at kunne få et pasningstilbud så tæt ved bopælen som muligt.

Forvaltningen og de decentrale børneinstitutionsledere og dagplejeledere følger løbende op på planlægningsgrundlaget i løbet af året. Dette er en forudsætning for at kunne tilpasse antallet af pladser i børnehuse og dagpleje til den faktiske efterspørgsel i det pågældende år, herunder tilpasning af personaleressourcer.

1.1 Befolkningsprognose

Kapacitetsplanlægningen for dagtilbud er baseret på Odense Kommunes befolkningsprognose, der hvert forår udarbejdes af Borgmesterforvaltningen i samarbejde med COWI. I sagens natur er prognosens tal behæftet med usikkerhed, og dens evne til at forudsige udviklingen præcist har varieret gennem årene. På dagtilbudsområdet anvendes prognosen for de 0-

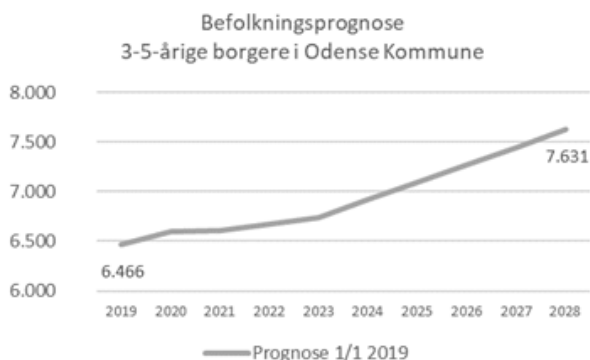
5-årige børn, som opdeles yderligere i småbørn i alderen 0-2 år (0 år til og med 2 år og 9 måneder) og børnehalebørn i alderen 3-5 år (2 år og 10 måneder til og med 5 år). Den anvendte prognose er udarbejdet med data trukket pr. 1/1 2019.

Nedenstående figurer viser, at der med prognosen forventes 424 flere børn i alderen 0-2 år og 209 flere børn i alderen 3-5 år frem mod 2022. Samlet set en stigning på 633 børn i perioden 2019-2022.

Herefter forventes en yderligere stigning på 980 børn i alderen 0-2 år og 956 børn i alderen 3-5 år frem mod 2028. Samlet set en stigning på 1.936 børn i perioden 2022-2028.

Figur 1: Befolkningsprognose for 0-2-årige børn

Figur 2: Befolkningsprognose for 3-5-årige børn

1.2 Kapacitetsplan

Kapacitetsplanlægningen tager udgangspunkt i en kapacitetsplan, der opsummerer udbud af og efterspørgsel på pladser i kommunale dagtilbud inden for en given årrække. I udarbejdelsen af kapacitetsplanen kombineres befolkningsprognosen med en forventet efterspørgsel på kommunale dagtilbud i Odense Kommunes 11 anvisningsdistrikter.

Det enkelte børnehus tildeles budget og ansætter personale ud fra den forventede pladsefterspørgsel i pågældende hus. Der er derfor særligt på den korte bane en opgave i at justere pladserne (dvs. lukke eller reetablere) i børnehuse, så

pladserne inden for det enkelte anvisningsdistrikt svarer til det forventede børnetal. Til dette formål viser kapacitetsplanen den nuværende kapacitet, dvs. antallet af pladser i det enkelte anvisningsdistrikt.

Foruden den nuværende kapacitet sammenlignes den forventede efterspørgsel desuden med børnehusenes såkaldte makskapacitet. Makskapaciteten defineres som det maksimale antal pladser, der kan oprettes i et børnehus. Da børnetallet og dermed efterspørgslen svinger over tid i de forskellige bydele, justeres antallet af tilgængelige pladser i de enkelte børnehuse ifm. den kortsigtede kapacitetsplanlægning, der omtales i afsnit 1 ovenfor.

Begrebet makskapacitet er udelukkende relevant for børnehavepladser, da vuggestuepladserne som udgangspunkt er fuldt udnyttede. Da de fysiske rammer i børnehuse løbende ændrer sig, er den forventede makskapacitet behæftet med en vis usikkerhed. Det vil forventeligt være muligt at ombygge en del af den overskydende børnehavekapacitet til vuggestuepladser. Da vuggestuepladser er mere pladskrævende samt skal leve op til en række særlige krav kan pladserne dog ikke overføres 1:1, ligesom der vil være omkostninger forbundet med konverteringen af en pladstype til en anden.

Når man sammenligner den forventede efterspørgsel med henholdsvis det aktuelle pladsudbud og det maksimale pladsudbud, er det muligt at vurdere, hvorvidt der forventes et over- eller underskud af pladser fremadrettet i det enkelte distrikt - og om et eventuelt underskud kan håndteres inden for makskapaciteten eller om der er behov for andre løsninger, herunder anlæg.

Kapacitetsplanen kvalificeres med data om bl.a. mulighed for lokal rekruttering i Dagplejen, mulighed for at genåbne pladser i eksisterende børnehuse, antallet af børn på ventelister samt antallet af børn, der forventes at begynde i skole til det nye skoleår.

Pendlingsmønstre udgør desuden en central faktor i arbejdet med kapacitetsplanen. Det er den generelle erfaring, at forældre som udgangspunkt ønsker deres børn passet tæt på deres bopæl. Nogle anvisningsdistrikter er dog særligt efterspurgte - også af forældre, der ikke er bosat i dem. Dette er særligt distrikter, der er centralt beliggende og, som har mange grænseflade til andre distrikter. I kapacitetstilpasningen tages der således både hensyn til forældrenes bopæl og pendlingspræferencer.

1.3 Kapacitetstilpasning

Når den forventede efterspørgsel for kommunale pladser er fastlagt i kapacitetsplanen, foretages en kapacitetstilpasning af det nuværende antal pladser efter behovet i børnenes nærmiljøer. Det betyder, at nye pladser etableres i områder, hvor der er "underforsyning" af pladser, og at nuværende pladser nedlægges i områder, hvor der er "overforsyning" af pladser.

For at sikre, at det beregnede planlægningsgrundlag matcher de indmeldte børn i børneinstitutionerne og Dagplejen, foretages vurderingen af kapacitetstilpasninger i et samarbejde med Pladsanvisningen, som har et indgående kendskab til både nuværende indmeldte børn og de kommende børn, som er på ventelister, men endnu ikke er tildelt en plads.

Kapacitetstilpasninger foretages ligeledes i et tæt samarbejde med de decentrale børneinstitutionsledere og dagplejeledere, hvilket gør det muligt at imødekomme lokale hensyn.

Ved et stigende behov for kommunale pladser tages der ved kapacitetstilpasningen stilling til, hvor det er muligt løbende at rekruttere dagplejere, samt hvor det er muligt at reetablere pladser i eksisterende børnehuse.

Rekrutteringen af dagplejere vurderes løbende, hvilket betyder, at der først ansættes nye dagplejere, når der er behov for nye pladser i bestemte områder. Antallet af pladser i Dagplejen reduceres ligeledes løbende, når behovet for pladser ikke længere kan konstateres i bestemte områder.

Mulighederne for reetablering af børnehavempladser i eksisterende børnehuse vurderes både inden for det pågældende skoledistrikt og i de omkringliggende skoledistrikter. Herved tages der stilling til kapaciteten i forskellige dele af kommunen.

Endelig kan stigende børnetal nødvendiggøre etableringen af nye børnehave- og vuggestuepladser. Dette kan ske ved udbygning af eksisterende børnehuse, ombygning af børnehuse, så disse kan modtage vuggestuebørn eller etablering af helt nye børnehuse, hvor behovet for pladser er særligt stort.

1.4 Tilpasning af budgetmodeller

Budgetfordelingen til Odense Kommunes dagtilbud er baseret på det forventede antal børn, der optages i disse i det kommende år. Når den samlede forventede efterspørgsel kendes, opdateres denne således i budgetmodellernes for hhv. Dagplejen og institutionerne.

Børn- og Ungeforvaltningens samlede budget bliver i dag ikke reguleret på baggrund af ændringer i børnetallet. En stigning i børnetal vil således betyde færre ressourcer pr. barn til pasning, uanset om disse børn indgår i den kommunale budgettildeling eller passes privat og dermed tæller i det afledte tilskud til privatinstitutioner.

2 Kapacitetsbehov frem mod 2022

Det er som udgangspunkt ambitionen at forældre i Odense Kommune kan få deres børn passet i eget anvisningsdistrikt. I praksis kan denne ambition dog blive udfordret af økonomiske hensyn samt praktiske udfordringer i de enkelte anvisningsdistrikter, eksempelvis mangel på vuggestuepladser eller udfordringer med at ansætte dagplejere i et givent område.

I perioden 2020-2022 er opgaven i høj grad geografisk bestemt. Den primære udfordring i perioden er ikke at finde de nødvendige pladser, men at finde dem i de områder, hvor de efterspørges. Således bliver arbejdet med kapacitetstilpasning en afvejning mellem økonomiske hensyn og det serviceniveau, man ønsker at tilbyde som kommune. Frem mod 2028 ses dog et betragteligt underskud af pladser i næsten alle anvisningsdistrikter.

I 2020 forventes opgaven med kapacitetstilpasning primært løst ved at genoprette pladser i eksisterende børnehuse.

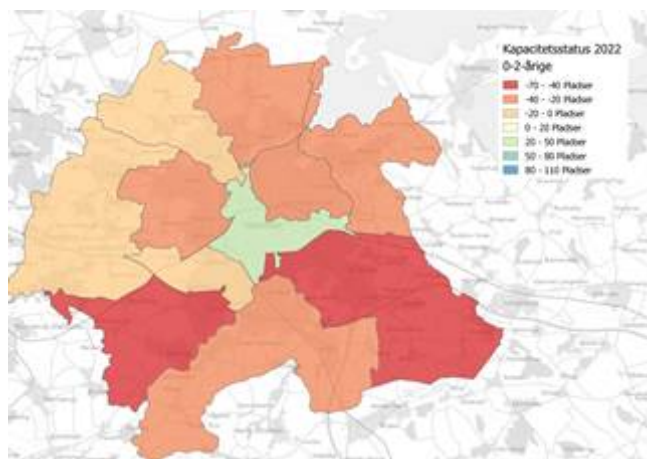
Isoleret set forventes distrikt 2 (centrum) at have i alt ca. 230 overskydende pladser. Det forventede pladsoverskud kan give en vis fleksibilitet ift. at aflaste de mere pressede nabolokationer. Distrikt 2 oplever allerede i dag en del ”ind”-pendling, da forældre bosiddende i mindre centralt placerede distrikter ofte er mere interesserede i at benytte en plads tættere på kommunens centrum end dens periferi. Ifølge befolkningsprognosen vil der dog fra midt-2020’erne ikke længere være pladsoverskud i centrum og beboerne vil også her opleve at efterspørgslen ikke lever op til pladsudbuddet.

Flere distrikter (særligt Distrikt 4 - Holluf Pile, Rosengård og Tingkær og Distrikt 5 - Dalum, Hjallese, Højby og Skt. Klemens) klarer sig i dag kun ved periodisk overbelægning i visse børnehuse, og det samme forventes at gøre sig gældende i 2020.

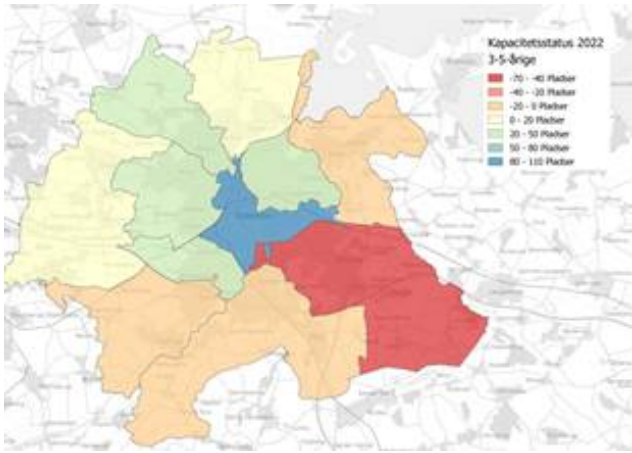
Til trods for overbelægning forventes det, at der kan forekomme vanskeligheder for Pladsanvisningen i forhold til at kunne tilgodese forældrenes ønsker om plads både i 2020 og 2021.

Situationen i 2022 er for nogle anvisningsdistrikter næsten uændret. Mens der i andre distrikter er betragtelige stigninger særligt på småbørnsområdet.

Figur 3 og Figur 4 viser forholdet mellem det forventede antal bosiddende børn og den forventede makskapacitet i de enkelte anvisningsdistrikter fordelt på hhv. dagpleje/vuggestue- og børnehavebørn.

Figur 3: Kapacitetsstatus for 0-2-årige i 2022. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

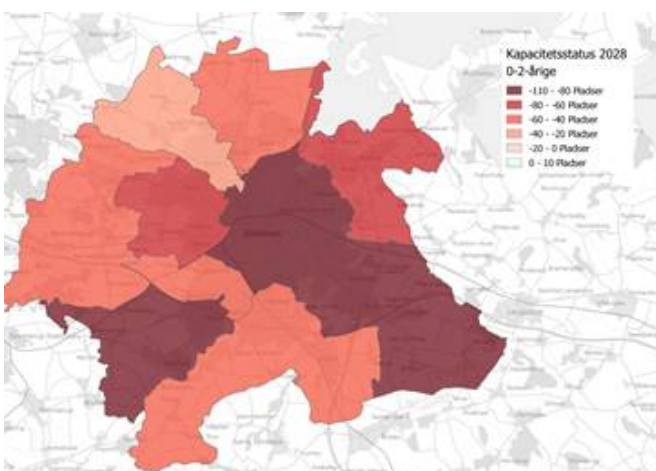
Figur 4: Kapacitetsstatus for 3-5-årige i 2022. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

Som det fremgår af Figur 3 og Figur 4 er der i 2022 udfordringer særligt i forhold til de 0-2-årige. Disse udfordringer vil et stykke af vejen kunne løses ved ansættelse af dagplejere eller konvertering af børnehavepladser til vuggestuepladser. Sidstnævnte er dog ikke en mulighed i den sydlige og østlige del af Odense Kommune, hvor der også er mangel på børnehavepladser.

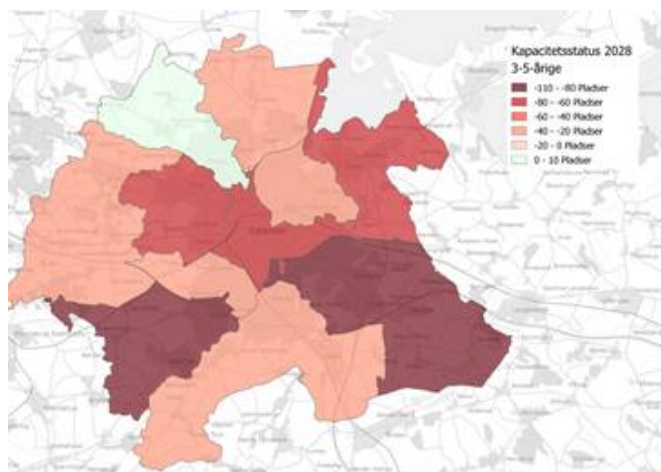
Figur 3 og 4 tager udgangspunkt i det forventede antal børn bosiddende i det enkelte anvisningsdistrikt. Figureerne forholder sig dermed ikke til nuværende eller fremtidige pendlingsmønstre. Centrum har historisk været et populært indpendlingsdistrikt, og det forventes at de overskydende pladser i centrum kan bidrage til aflastning af tilgrænsende distrikter.

3 Behov frem mod 2028

Figur 5 og Figur 6 viser forholdet mellem den nuværende kapacitet og den forventede efterspørgsel i 2028 på kommunale dagtilbud. Figur 5 viser kapacitetsstatus for de 0-2-årige og Figur 6 viser kapacitetsstatus for de 3-5-årige.

Figur 5: Kapacitetsstatus for 0-2-årige i 2028. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

Figur 6: Kapacitetsstatus for 3-5-årige 2028. Negative værdier udtrykker et underskud af pladser, positive værdier udtrykker et overskud.

Som det fremgår af de to kort, forventes der i 2028 at være mangel på småbørnspladser i alle Odenses anvisningsdistrikter, mens der forventes at være mangel på børnehavepladser i alle distrikter med undtagelse af Anvisningsdistrikt 10 (Kroggård, Næsby, Spurvelund). Underskuddet af pladser gør sig for begge børnegrupper i særdeleshed gældende i Distrikt 6 (Rasmus Rask og Højme) og Distrikt 4 (Holluf Pile, Rosengård, Tingkær), mens der desuden er et markant underskud af dagpleje/vuggestuepladser i det centrale Odense (Distrikt 1 og 2). Anvisningsdistrikt 2 (Centrum) skal fremhæves, da dette distrikt har et meget stort overskud af pladser i periodens første år og altså undergår en særligt markant ændring i perioden 2020-2028.

Punkt 9: Sundt indeklima i fremtidens folkeskoler

82.00.00-G01-2-19

Resume

Med denne sag orienteres By- og Kulturudvalget og Børn- og Ungeudvalget om udvælgelsen af folkeskoler til opgradering af indeklimaet. Odense Byråd frigav den 20/6 2018 anlægsbevillingen på 26 mio. kr. til sundt indeklima. Bevillingen er finansieret via salget af NGF Nature Energy.

Byrådet har ligeledes den 6/3 2019 godkendt kriterierne for en samlet prioritering af midler blandt kommunens folkeskoler:

- Elevvurdering af indeklima på skolerne.
- APV-arbejdspladsvurderinger på folkeskoler.
- Stand på indeklima- og ventilationsanlæg på folkeskoler.
- Folkeskoler uden indeklima- og ventilationsanlæg.

Principperne er ikke ranglistet, men danner tilsammen baggrund for en samlet prioritering.

Prioritering blandt folkeskoler

På baggrund af de udvalgte kriterier er samtlige skoler screenet. Arbejdet foregår i fællesskab mellem Børn- og Ungeforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen. Der er indsamlet informationer og skabt overblik over omfanget af udfordringer med indeklima og standen for eksisterende ventilationsanlæg på skolerne.

Med udgangspunkt i de udvalgte kriterier er følgende skoler prioriteret til at få gennemført indeklimaprojekter på en del af skolebygningerne:

I 2019:

- Rosengårdskolen
- Søhuskolen
- Ubberud Skole
- Åløkkeskolen

I 2020:

- Dalumskolen
- Næsby Skole
- Rasmus Rask-Skolen
- Tarup Skole

Indeklimaprojekter på de udvalgte skoler omfatter udskiftning af nedslidte ventilationsanlæg og installation af nye anlæg i skolebygninger uden ventilationsanlæg. De nye anlæg er desuden mere energieffektive.

Der er fokus på at opgradere indeklimaet på flest mulige skoler. På baggrund af prisniveau og udbudsresultater vil antallet af skoler blive justeret.

Af anlægsbevillingen på 26 mio. kr. anvendes 16 mio. kr. i 2019 og 10 mio. kr. i 2020 til indeklimaprojekter i folkeskoler. Når indeklimaprojekterne er gennemført, er der fortsat skoler med indeklimaopfordringer. For at renovere samtlige skolers indeklimaanlæg er der behov for yderligere anlægsbevilling på 75 mio. kr.

Næste skridt

Tidsplanen følges og arbejdet er færdigt i 3. kvartal 2020. Projektets milepælsplan er følgende:

Status på strategiske indeklimaplaner

Odense Kommune deltager i samarbejde med Kolding Kommune og Middelfart Kommune i et udviklingsprojekt støttet af Realdania. Der arbejdes på at udvikle strategiske værktøjer til adfærdspåvirkning og udvikling af indeklima- og renoveringsprojekter.

Folkeskoler og ejendomsafdelingen deltager i projektet og udarbejder strategiske handleplaner til forbedring af indeklimaet i fremtidens folkeskoler. Arbejdet afsluttes i 2020.

Følgende skoler er med i projektet: Højmeskolen, Tarup Skole, Sct. Hans Skole og Rosengårdskolen.

Punkt 10: Udfasning af midlertidige pavilloner på børn- og ungeområdet

82.20.00-P20-1-19

Resume

Med denne sag orienteres By- og Kulturudvalget og Børn- og Ungeudvalget om udvælgelsen af midlertidige pavilloner til udfasning.

Byrådet har i forbindelse med budget 2019 besluttet, at kommunale børnehaver og skoler helst ikke skal have hjemme i midlertidige pavilloner, men i klimarigtigt byggeri og inspirerende læringsmiljøer.

Midlertidige pavilloner på børn- og ungeområdet har imødekommet arealbehovet i 1970'erne og 1980'erne. Disse pavilloner havde ved etablering en forventet levetid på 10-15 år. Pavillonerne har nu stået i mange år og overskredet den forventede levetid. De har en stand, der ikke længere opfylder kravene til indeklima og driftsøkonomi.

For at fastholde kvalitet i hverdagens rammer til glæde for børn og ansatte har byrådet i budget 2019-2021 afsat 48 mio. kr. til at udfase midlertidige pavilloner i kommunale børnehuse og skoler.

Byrådet frigav den 6/3 2019 anlægsbevillingen, og godkendte kriterierne for en samlet prioritering af midler blandt midlertidige pavilloner:

- Pavilloner, der er ældre end 15 år, og er i kommunale børnehuse og skoler.
- Pavilloner i dårlig stand prioriteres først.
- Pavilloner, som fjernes, erstattes ikke af nye pavilloner. Aktiviteterne flyttes til øvrige bygninger, der ombygges eller der tilbygges nye arealer. Principper for "Vores Bygninger" og "Kloge kvadratmeter" indtænkes i arbejdet.
- Pavilloner udfases i samarbejde med dagtilbud og skoler, og skolernes genopretningspulje og puljen for bygningsmæssige særønsker samtænkes med arbejdet.

Udvælgelsen af pavilloner

På baggrund af de udvalgte kriterier er pavillonerne på skoler og daginstitutioner screenet og inddelt i kategorierne 1) "Under middel stand", 2) "Middel stand" og 3) "Acceptabel stand".

Vurdering af midlertidige pavilloner på skoler og daginstitutioner viser, at de mest nedslidte pavilloner hører til skolerne. Det vurderes, at anlægsbevillingen vil finansiere udfasning af de midlertidige pavilloner på de første tre skoler i kategori 1:

1. Provstegårdskolen
2. Sct. Hans Skole
3. Hjalleseskolen

Hvis projektering og udbuddene viser sig at være gunstige udvides det til, at alle skoler i kategori 1 får mulighed for at udfase pavillonerne:

4. Tingkærskolen (Fraugde-afdeling)
5. Tingløkkeskolen

Næste skridt

For at få flest mulige effekter for midlerne udarbejdes arealanalyse for alle skoler i kategori 1. Analysen skal præcisere behovet, om skolerne skal bruge de øvrige arealer i ejendommen, ombygge de eksisterende rammer eller tilbygge nye arealer, når pavillonerne fjernes.

Der er fokus på at kunne fjerne flest mulige pavilloner, men antallet af pavilloner til udfasning og fordeling af anlægsmidler på de udvalgte steder kendes først, når enkelte projekter på skoler er udarbejdet. Antallet reguleres løbende, når pavillonerne udfases i den prioriterede rækkefølge.

Bevillingen er fordelt som følgende:

- 8 mio. kr. i 2019.
- 20 mio. kr. i 2020.
- 20 mio. kr. i 2021.

Sammenlagt vurderes det, at der er behov for yderligere anlægsbevilling på 154 mio. kr., hvis alle pavilloner i kategori 2 og 3 skal udfases.

Den tidligere forelagte tidsplan følges, og indsatsen forventes at afslutte i 4. kvartal 2021. Projektets milepælsplan er følgende:

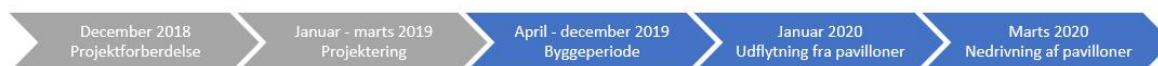

Status på Paarup Skole

Byrådet har i budget 2019 besluttet at starte bevillingen med at dække beløbet til at udskifte pavilloner ved Paarup Skole. Udfasning af pavilloner på Paarup Skole er sat i gang, og byggearbejdet er startet.

Pavillon udfasning er sammentænkt med projekt fremtidens skoler og dagtilbud, og omfatter ombygning af undervisningslokaler til Håndværk & Design. Tidsplanen er i samarbejde med skolen forlænget med 3 måneder, så der tages størst muligt hensyn til skolens drift, mens byggearbejdet er i gang.

Projektets milepælsplan er følgende:

Bilag

Bilag 1 Pavillonernes stand

Punkt 11: Orientering om workshop vedr. Den sidste Vollsroseplan

00.00.00-P20-5-18

Resume

Som en del af processen for udarbejdelsen af den samlede plan for børn og unge i Vollsrose afholdes en fyraftensworkshop den 11/9 2019. Workshoppens formål er at have en dialog med relevante borgere om løsningerne i den samlede plan og derved få relevant input og viden til tilgangen til vores løsninger.

På workshoppen vil der blive inviteret relevante borgere, herunder skolebestyrelser og forældrebestyrelser og der vil blive drøftet konkrete dilemmaer på baggrund af 4 udvalgte temaer. Udvalgets medlemmer vil være bordværter sammen med fagchefer og/eller konsulenter fra forvaltningen. Der vil være en facilitator der faciliterer hele workshoppen.

Foreløbigt udkast til program:

Tid	Aktivitet
17.00	Ankomst, navneskilte og mad/drikke
17.30	Velkomst og introduktion til workshoppen
17.50	Dialog og drøftelser
	- 4 temaer
	- 4 runder a ca. 20 min. (5 min. til skift)
	- Deltagerne vælger selv hvilke temaer de vil drøfte
	- Fagchef/konsulent noterer undervejs
19.15	Opsamling på dagens inputs
19.25	Tak for i dag

Workshoppen planlægges at blive afholdt på H.C. Andersenskolen og der undersøges pt. på muligheden for at tilbyde aktiviteter til børnene i den tilstødende hal med frivillige fra de sociale foreninger.

Udvalgsmedlemmerne vil forud for workshoppen få tilsendt relevant materiale som forberedelse for rollen som bordvært.

Kalenderinvitationen justeres ifølge med programmet for workshoppen.

Punkt 12: Aktuelle sager

00.01.00-A00-2-19

Resume

- Henvendelse fra skolebestyrelsen på Ubberud Skole vedr. etablering af børnehus på foranledning af udvalgsmedlem Marlene Ambo-Rasmussen (bilag vedlagt).
- Henvendelse fra udvalgsmedlem Marlene Ambo-Rasmussen vedr. etablering af vuggestuepladser i institutioner.
- Forespørgsel fra udvalgsmedlem på udvalgsmøde den 25/6 2019 vedr. Den Sammenhængende kommunale ungeindsats.
- Orientering om fordeling af elever på skoler (Roserskolen).
- Børn- og Ungeudvalgsmødet den 8/10 2019.

Bilag

Henvendelse fra skolebestyrelsen fra Ubberud Skole